

Standaard

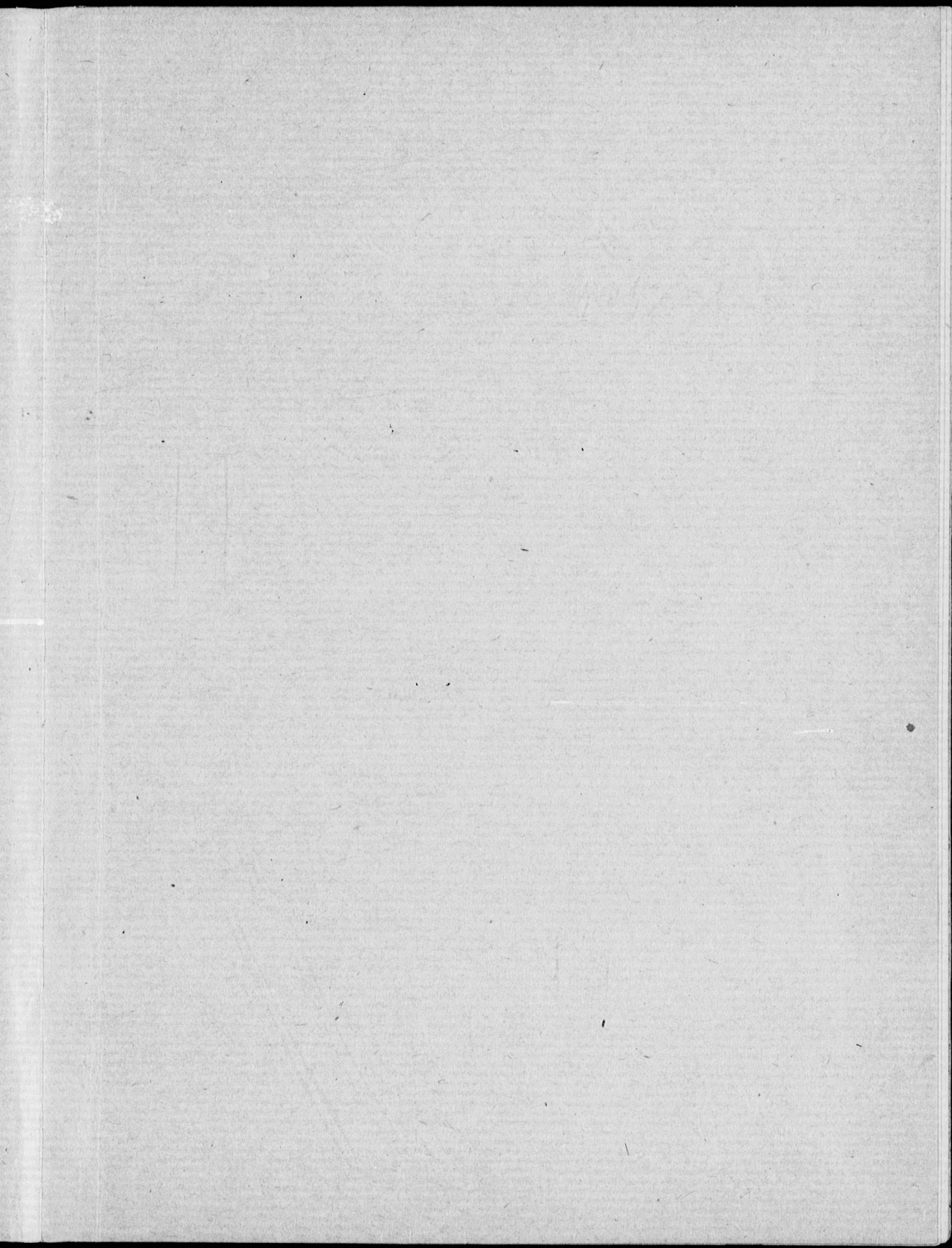
VOOR

HOENDERS.

Rotterdam,
NIJGH & VAN DITMAR.

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

3088 871 7

D.P. RIJPSTRA

BRIELLE

V. g. Kh. 1

Standaard

VOOR

HOENDERS.

Rotterdam,
NIJGH & VAN DITMAR.

BIBLIOTHEEK
DIERGENEESKUNDE
UTRECHT

VOORBERICHT.

Toen voor ongeveer vijf jaren, na den val van „Ornis”, de nieuwe Vereeniging „Avicultura” werd gesticht, bleek reeds spoedig dat het noodig was, voor de beoordeeling op tentoonstellingen een vasten leidraad te hebben, die zooveel mogelijk de eischen aangaf, waaraan ras-hoenders hadden te voldoen, wilden zij voor bekroning in aanmerking komen.

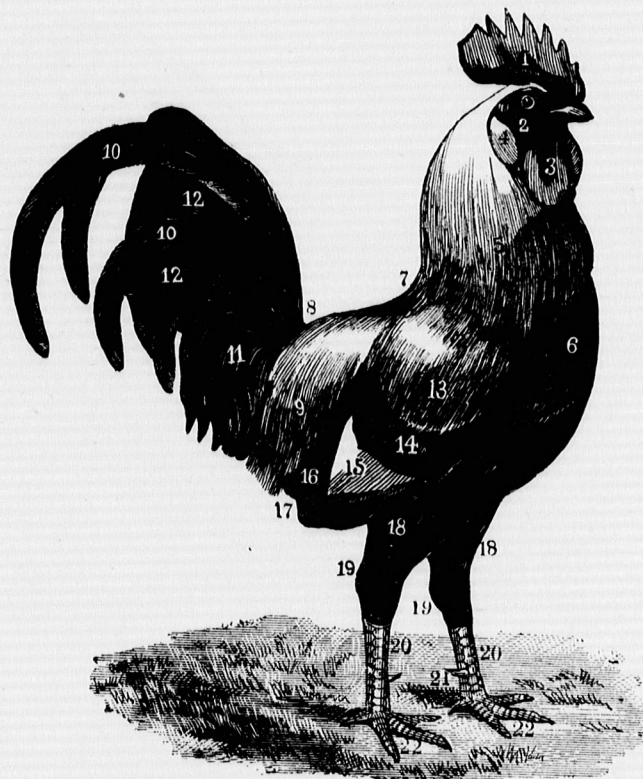
Wel hadden wij het verdienstelijk werk van den Nestor der hoender-specialiteiten, den heer Maitland, aan wiens keurige verhandeling voorzeker ieder nog nu de eer zal geven die het verdient, maar de eischen zijn sedert de uitgave daarvan in zoovele opzichten veranderd en gewijzigd, dat althans het standaard-gedeelte niet meer voldoen kon aan wat tegenwoordig verlangd wordt.

Het is daarom, dat ondergeteekende het gewaagd heeft, aan de hand vooral van Engelsche specialiteiten, een nieuwen standaard voor hoenders (van de meest in zwang zijnde rassen) te bewerken.

In het Weekblad De Vogelwereld kwam deze bewerking voor, en de schrijver heeft gebruik gemaakt van de naar aanleiding daarvan tot hem gerichte op- en aanmerkingen, om te trachten, de beschrijving der hier behandelde hoender-rassen zooveel mogelijk te doen beantwoorden aan de eischen, die daarvoor ook in het buitenland tegenwoordig worden gesteld.

Vertrouwende, daarmee iets te hebben bijgedragen tot het vestigen van eene meer gelijkmatige beoordeeling en daardoor tot bevordering van den lust tot het aanfokken van rashoenders, wordt dit werkje in de welwillende aandacht aanbevolen.

STANDAARD VOOR HOENDERS.

TERMINOLOGIE.

1. Kam.
2. Wangen.
3. Kinlellen.
4. Oorlellen.
5. Hals-sierveëren.
6. Borst.
7. Rug.
8. Zadel.

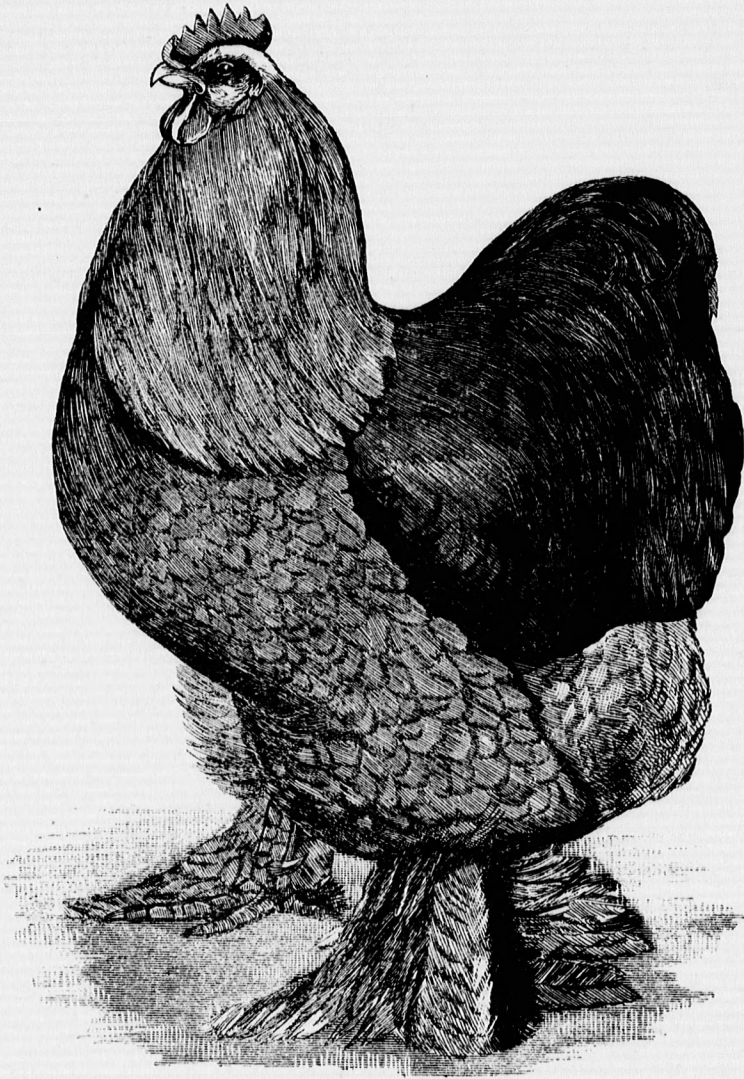
9. Zadel-sierveëren.
10. Sikkelveëren.
11. Staart-dekveëren.
12. Staartpennen.
13. Schouder (kleine schouder-dekveëren).
14. Groote schouder-dekveëren.

15. Kleine slagpennen.
16. Vleugel-niteind.
17. Groote slagpennen.
18. Dijk.
19. Knieschijf.
20. Schenkel.
21. Spoor.
22. Teenen.

Duidelijkheidshalve geven wij bovenstaande afbeelding van een haan, met daaronder gevoegde nomenclatuur der

lichaamsdeelen, zooals die in onze beschrijving zullen voorkomen, en waarheen de cijfers verwijzen.

DE COCHINCHINA'S.

Gele Cochin-Hen.

Van de Cochin's komen vijf variëteiten voor, nl. de gele, patrijskleurige, koekoeksveëren, witte en zwarte.

De gele, patrijskleurige en witte worden 't meest aangetroffen; de koekoeksveëren en zwarte zijn zeldzaam en laten dan nog, vooral wat flinkheid en

algemeene lichaamsontwikkeling betreft, veel te wenschen over.

De Cochin's moeten in 't algemeen zijn kloek en sterk van bouw, met breede, goed voorkomende borst, ruime broek, en zeer zwaar bevederde beenen.

In Engeland wordt meer gelet op

forsch en symmetrisch voorkomen, dan op buitengewoon groote exemplaren, en vooral wanneer deze daarbij hoog op de beenen zijn, worden zij daar achtergesteld bij kleinere, maar sterke, goed geproportioneerde dieren.

Algemeene vereischten bij al de variëteiten zijn:

H a a n :

- Bek. — Kort met flinke, sterke basis, spits toeloopende naar de punt en een weinig gebogen.
- Kam. — Enkel, niet groot, fijn, rechtopstaand, regelmatig getand, zonder uitwassen.
- Kop. — Niet te groot (bij andere, kleinere rassen vergeleken eerder klein).
- Oogen. — Helder, sprekend.
- Oorlellen. — Goed ontwikkeld, helder rood, bijna op de kinlel neerhangend.
- Kinlellen. — Vrij lang, helder rood, fijn en van anderen goed afgerond.
- Wangen. — Glad, helder rood en fijn.
- Hals. — Kort, sierlijk gebogen, meer voor- dan achterwaarts gedragen en rijkelijk voorzien van lange, smalle sierveëren, die tot op den rug neerhangen.
- Borst. — Sterk ontwikkeld, breed, vol en rond.
- Rug. — Kort en breed, naar den staart oplopend, met flink zadel, ruim voorzien van glanzige zadelveëren.
- Vleugels. — Klein, de groote slagpennen schier onder de kleine verscholen, dicht aan het lijf gedragen, de uiteinden als verborgen onder de zadelveëren.
- Staart. — Klein en vol, zonder sikkelveëren, van den rug af met het zadel eene sierlijke welving vormende.
- Staart-dekveëren. — Donzig en overvloedig, sierlijk gebogen.
- Dijen. — Kort, dik, flink uit elkaar staande, ruim bedekt met zachte veëren, die als 't ware een ruime broek vormen.
- Dijbeen. — Geheel bedekt onder zachte veëren, geel.

Hakken. — Rondom bedekt met zachte veëren, die goed naar buiten staan, gierhakken, hoewel niet te verkiezen, worden niet als „fout” aangemerkt.

Beenen (schenkels). — Geel, kort, dik en sterk bevederd, de veëren moeten flink van de beenen uitstaan.

Houding en voorkomen. — Forsch en zwaar, goed afgerond, fier.

H e n :

- Bek. — Kort, sterk, spits toeloopend en een weinig gebogen.
- Kam. — Klein, enkel, rechtopstaand, fijn, zonder zij- of uitwassen.
- Kop. — Klein en sierlijk.
- Oogen. — Vol uitdrukking, helder.
- Oorlellen. — Flink ontwikkeld, helder rood.
- Kinlellen. — Klein en afgerond.
- Wangen. — Glad, rood en fijn van weefsel.
- Hals. — Kort, min of meer naar voren gedragen, sterk bedekt met zachte sierveëren, die tot op den rug reiken.
- Borst. — Breed, vol en rond.
- Rug. — Kort en breed, eerst oplopende als 't ware in een dik kussen en daarna naar den staart aflopend.
- Vleugels. — Klein en met de uiteinden als onder het rugkussen verborgen.
- Staart. — Kort en schier door het rugkussen bedekt.
- Staart-dekveëren. — Overvloedig en donzig.
- Dijen. — Kort en sterk, flink uit elkaar staand, overvloedig met zachte veëren bedekt.
- Hakken. — Rondom flink bevederd. Gierhakken niet te verkiezen, maar evenmin eene fout.
- Beenen. — Kort, dik, geel, sterk bevederd.
- Teenen. — Sterk en recht, de middelste en buitenste sterk bevederd.
- Houding en voorkomen. — Forsch en zwaar, houding en gang rustig, de kop meer voor- dan achterwaarts gedragen, het voorlijf afhellend, het rugkussen oplopend.

De Gele Cochins.

Deze worden onderscheiden in licht- en donker-gele. („Buff” en „Lemon.”)

Haan:

Kam, kinlennen, wangen. — Hoog-rood.
Oorlennen. — Hoog-rood, zonder sporen van wit.

Bek. — Zuiver geel.

Oog. — Oranje- of parelkleur (het eerste verdient de voorkeur).

Gevederte. — Geel, 't zij donker of licht, maar gelijkmatig; de vleugels zonder zwart of wit; roode schouders af te keuren; de staart zonder witte, en zoo weinig mogelijk zwarte veeren.

Beenen. — Hoog-geel.

Hen:

Geheel als bij den haan.

Patrijskleurige.

Haan:

Kam, wangen, oor- en kinlennen. — Hoog-rood.

Bek. — Geel, in hoornkleur overgaande.

Kop. — Donker-rood of oranje.

Oog. — Oranje- of parelkleur (eerste te verkiezen).

Halssierveeren. — Oranje-rood, iedere veer in het midden een glanzend zwarte streep.

Rug- en schouderveeren. — Schitterend rood.

Groote en kleine schouder-dekveeren. — Metaal-zwart.

Groote slagpennen. — Kastanjebruin en zwart (buiten- en binnenzijde).

Kleine slagpennen. — Vóór kastanjebruin, verder zwart.

Zadelveeren. — Donker goudkleur tot oranjerood; iedere veer met zwarte middenstreep.

Borst. — Glanzend zwart zonder spoor van wit.

Onderlijf en dijen. — Zwart.

Staart. — Glanzend metaal-zwart.

Hen:

Kam, wangen, oor- en kinlennen. — Hoog-rood.

Bek. — Geel, tot hoornkleur overgaande.

Kop. — Lichtbruin of geel, fijn gepeld.

Oog. — Oranje- of parelkleur, (het eerste verdient de voorkeur).

Hals. — Goudgeel, iedere veer met groen-zwarte middenstreep.

Overig gevederte. — Lichtbruin, iedere veer duidelijk afgeteekend met donkerder schaduw, gelijkmatig over het geheele lijf.

Beenen. — Hoog-geel.

De Witte.

Sneeuw-wit gevederte; verder in alle opzichten als de andere.

Bleeke beenen bij oude dieren eene fout, doch geen teken van niet-raszuiver.

De Zwarte.

Koolzwart. Oogen rood of zwart. Liefst gele beenen, hoewel zeer vele raszuivere dieren worden aangetroffen met brons-achtige beenen.

De Koekoeksveeren.

Haan en Hen:

Kam, wangen, oor- en kinlennen. — Rood.

Bek. — Geel, soms met zwarte vlekjes.

Oogen. — Rood.

Gevederte. — Licht blauw-achtig, grijze grond, iedere veer omzet met donkerder blauw-grijze randen. Deze teekening moet over het geheele lijf gelijkmatig zijn.

Beenen. — Lichtgeel.

Beoordeeling bij Cochins:

Volmaakte vogels = 100 punten, worden afgetrokken voor:

Wankleurig (bij patrijskl. en koe- koeksveëren onzuivere teekening	20
Onvoldoende ontwikkeling	15
Leelijke kop en kam	10
Uithangende vleugels	5
Gemis van rugkussen	5
Te hoog op de beenen	5
Onvoldoend bevederde beenen	10
Idem voorkomen	15
Onfrissche toestand	15

100

Onverschoonbare fouten zijn:

Wanstaltigheid; andere kleuren van beenen dan geel, kale beenen en valsche veëren.

DE BRAHMA POOTRA'S.

Deze worden onderscheiden in 2 variëteiten, als de „donkere” en „lichte.”

Eene witte variëteit is nu en dan gepresenteerd, maar het was te zien, vooral aan den kam, dat die door inbrenging van Cochin-bloed werd verkregen.

De algemeene kenteekenen zijn bij den

Haan:

Bek. — Kort, gebogen, zeer sterk.

Kam. — Drie-rijig, recht-opstaand, stevig, zoo klein mogelijk, de midden-rij iets boven de buitenste uitstekend; alle drie rijen zuiver recht en gelijkmatig gepunt, voor en achter in elkaar loopend, de gebogen vorm van den kop volgend en daarop goed passend.

Kop. — Klein, gedrongen, goed afgerond en eenigszins boven de oogen uitgewassen.

Oogen. — Groot, goed voorkomend.

Oorlellen. — Jang, vooral in verhouding van de kinlellen, naakt en fijn.

Kinlellen. — Klein, goed afgerond, fijn, glad en kaal.

Wangen. — Zoo glad en kaal mogelijk.

Hals. — Lang, flink en sierlijk gebogen, ruim bedekt met op de schouders

neerhangende siervëeren, vrij van in elkaar gedraaide veëren; de afscheiding van den kop en de halsveëren moet in 't ooglopend zijn.

Borst. — Zeer vol, breed en fors, goed vooruit gedragen.

Rug. — Overal flink breed, kort, min of meer hol tusschen de schouders, zadel opwaarts gaande, van achter de dijen tot aan de staart-dekveëren.

Vleugels. — Middelmatig groot, horizontaal gedragen, zonder in elkaar gegroeide of uithangende veëren, met de uiteinden als onder de zadel-veëren opgenomen.

Staart. — Middel-lang, van af het zadel (niet te steil) oplopend, de middelste staartpennen waaiers-gewijze uitgespreid.

Staart-dekveëren. — Vol, goed gebogen en de staartpennen schier bedekkende.

Dijen. — Groot en sterk ontwikkeld, vol met veëren bezet, de onderste borstveëren de voorzij der dijen bedekkend.

Hakken. — Vol bezet met afgeronde veëren. Ook penveëren is goed, mits de pooten verder naar evenredigheid ook zwaarder bevederd zijn.

Dons. — De achterdeelen zeer dik onder zacht dons verborgen.

Beenen (schenkels). — Middel-lang, krachtig en sterk, betrekkelijk wijd uit elkaar staand, de zoogenaamde schubben zoo effen en glad mogelijk.

Beenveëren. — Zoo kwistig mogelijk, flink aan de beenen uitstaand. Sterk-bevedering en liefst zonder gierhakken, (deze laatste geen fout).

Teenen. — Recht, groot en wijd uit elkaar staand.

Houding en voorkomen. — Van terzijde gezien vol en fors, van voren gezien breed en gedrongen, statig, fier, met recht borstbeen.

Hen:

Bek. — Kort, sterk, gebogen.

Kam. — Als bij den haan en zoo klein mogelijk.

Kop. — Klein, kort, goed afgerond, voor
de oogen uitgegroeid.
Oogen. — Groot, goed voorkomend.

kop- en halsveëren moet in 't oog
lopend zijn.
Borst. — Zeer vol, breed en forsch,

Jonge donkere Brahma Haan.

Oor, kinlellen en wangen. — Als bij
den haan.

Hals. — Kort, flink gebogen, met over-
vloed van sierveëren, die tot op de
schouders reiken; de afscheiding der

Rug. — Breed, kort, vlak of min of
meer hol tusschen de schouders; het
zadelkussen oplopend, van achter
de dijen tot aan de staart-dekveëren.
Vleugels. — Niet groot (middel), hori-

zontaal gedragen met de uiteinden als onder de zadelveëren opgenomen.
Staart. — Middel-groot, bijna steil opstaand, en uitgespreide staartpennen als een waaier.

Staart-dekveëren. — Vol tot bijna aan 't uiteinde van den staart.

Dijen. — Groot en stevig, flink gedekt met veëren, zoo dat de onderste borstveëren de voorste dijveëren als bedekken.

Hakken. — Vol, zacht, afgeronde veëren (ook penveëren is goed, mits de pooten verder naar evenredigheid ook zwaarder bevederd zijn).

Dons. — Zacht en in overvloed vooral de achterdeelen dekkend.

Beenveëren. — Zoo kwistig mogelijk, van af de hakveëren tot het uiteinde der middelste en buitenste teenen. Flinke bevedering zonder gierhakken (hoewel deze geen bepaalde fout zijn) heeft de voorkeur.

Teenen. — Recht, groot en goed uitgespreid.

Houding en voorkomen. — Van terzijde gezien vol en fors, het lichaam naar den grond dragend; van voren: fors en gedrongen. Rustig, kalm, met goed recht borstbeen.

De donkere Brahma's.

H a a n :

Kam, wangen, oor- en kinlellen. — Hoogrood.

Kop. — Zilverachtig wit of wit gestreept met zwart of grijs.

Oogen. — Oranjegeel, parelkleur of grijs.

Bek. — Zwart of geel met zwart.

Hals-sierveëren. — Zilverachtig wit, sprekend zwart gestreept over de lengte-as van iedere veër.

Borst. — Liefst koolzwart of met witte vlekjes, maar niet veel.

Onderlijf, dijen en donsveëren. — In overeenstemming met de borst.

Schouder en achterste dekveëren. — Zil-

verachtig wit, uitgezonderd tusschen de schouders, waar de veëren koolzwart moeten zijn met wit omzet.

Zadelveëren. — Zilverachtig wit, scherp afgeteekende koolzwarte streepen.

Vleugels (schouders en schouder-dekveëren). — Zilverachtig wit, groote en kleine vleugel-dekveëren, een duidelijke afscheiding van glanzend zwart toonende, groote slagpennen, zwart met enkele veëren aan de buitenzijde voorzien van witte oogen. Kleine slagpennen, eindigende in witte punt (15) met zwart vleugeluiteinde (16).

Staart. — Zwart.

Staart-dekveëren. — Glanzend zwart, de twee hoofdveëren met fijne witte streep afgezet.

Beenen. — Oranjegeel.

Beenveëren. — Zwart of zwart met een (weinig) wit.

H e n :

Kam, wangen, oor- en kinlellen. — Hoogrood.

Kop, oogen en bek. — Als bij den haan.

Hals-sierveëren. — Zilverwit, sprakend zwart gestreept of gepeld als op het lijf.

Staart. — Zwart of zwart met grijze oogen.

Verdere hoofdkleur. — Jonge dieren iedere tint van licht-grijs. Bij jarige hennen als boven; het grijs mag een bruinachtige tint hebben, zonder bepaald bruin te zijn; grijs is echter te verkiezen met zwart of donkerder.

Beenen. — Oranje-geel, de veëren (goed gepeld) grijs, zoo sprekend en gelijkmatig mogelijk geteekend (gepeld).
Veëren (goed gepeld).

De lichte Brahma's.

H a a n :

Kam, wangen, oor- en kinlellen. — Hoogrood.

Kop. — Zilverachtig wit.

Oogen. — Oranje of parelgrijs.

Bek. — Zwart of geel en zwart.

Hals. — Wit met zwart gestreept, een bonten halskraag vormende, van boven naar beneden regelmatig zwarter wordende, zonder daarom geheel zwart te zijn, maar altijd zwart en wit gestreept.

Borst. — Wit.

Onderlijf. — Helder wit; het dons aan de achterdeelen mag grijs zijn.

Dijen. — Wit.

Rug- en schouderdekveeren. — Wit.

Zadel. — Wit of wit met zeer weinig zwart gestreept (wit verkieslijk).

Vleugels. — Wit, met zwarte groote slagpennen, en kleine slagpennen half zwart half wit.

Staart. — Zwart.

Staart-dekveeren. — Glanzend zwart, de twee bovenste met zwarte randjes gelijkmatig omzet.

Beenen. — Oranjegeel met wit of zwart en wit bevederd.

H en :

Kam, wangen, oor- en kinlellen. — Hoog rood.

Kop, oogen en bek. — Als bij den haan.

Hals. — Als bij den haan, de zwarte middenstreep van elke veër moet heel door een witten zoom omgeven zijn.

Borst. — Wit.

Rug. — Zuiver wit.

Vleugels. — Wit met zwarte groote slagpennen, en half zwart, half wit kleine slagpennen.

Staart. — Zwart.

Staart-dekveeren. — Zwart met wit.

Dijen. — Zuiver wit.

Dons. — Boven wit, maar op het lijf grauwwachtig.

Beenen. — Oranjegeel, wit of zwart met wit bevederd.

Beoordeeling bij Brahma's.

Volmaakte vogels = 100 punten, worden afgetrokken voor :

(bij donkeren) Haan.

Leelijke kop	3
Idem kam	6
Onvoldoende sierveeren	4
Idem zadel.....	5
Idem dons	4
Idem been-bevedering	6
Idem staart	3
Witte veeren in den staart.....	5
Neerhangende slagpennen	6
Bleeke pooten	3
Kromme teenen.....	3
Witte plekken aan de borst	7
Onzuiver (geel) wit	8
Onvoldoend gestreepte sierveeren ...	5
Andere kleur-gebreken	6
Onvoldoende ontwikkeling (grootte)	10
Gebreken in bouw en voorkomen ...	10
Onfrissche toestand	6

100

Onverschoonbare fouten zijn:

bij den Haan :

Andere dan drie-rijige kam; naakte beenen, wanstaltigheid van welken aard ook, witte of vleeschkleurige pooten, veel roode of gele veeren, veel witte staartveeren.

H en :

Leelijke kop	4
„ kam	4
Onvoldoende sierveeren	4
Onvoldoend zadel (kussen).....	6
Id. dons	4
Id. been-bevedering	7
Id. of leelijke staart.....	3
Bleeke pooten	2
Kromme teenen.....	3
Wit in de oorlellen	4
Niet gepelde maar gestreepte borst	6
Onzuivere grondkleur	8
Witte been-veeren	3
Ongelijkmatige teekening	12
Andere kleur-gebreken	5
Onvoldoende ontwikkeling (grootte)	10
Gebreken in bouw en voorkomen...	10
Onfrissche toestand	5

Onverschoonbare *fouten* zijn:
bij de Hen:

Andere dan drie-rijige kam, naakte beenen, wanstaltigheid, witte pooten, totaal gemis van „gepeld”, bruine of roode vlekken.

Lichte. — Haan.

Numerieke waarde der punten: (totaal 100) aftrekken voor:

Leelijke kop	3
Id. kam	6
Onvoldoende sierveëren	4
Id. zadel (kussen)	5
Id. dons	4
Id. beenbevedering	6
Id. of leelijke staart	3
Witte vlekken in den staart	5
Onregelmatig groote slagpennen	6
Lichte (bleeke) beenen	2
Kromme teenen	3
Wit in de oorlellen	2
Zwart in de borst	4
Id. in het dons	3
Onzuiver witte (grauwe) grondkleur..	8
Niet of onvoldoend gestreepte sierveëren	5
Gestreepte zadelveëren	2
Andere kleur-fouten	4
Onvoldoende grootte	10
Gebreken in bouw en voorkomen ...	10
Onfrissche toestand	5

Onverschoonbare *fouten* zijn:
bij den Haan:

Andere dan drie-rijige kam, verwarde sierveëren, mismaaktheid of wanstaltigheid, naakte of witte beenen, gele veeren, veel te onvoldoende grootte.

Bij de Hen:

Leelijke kop	4
Id. kam	4
Onvoldoende sierveëren	4
Onvoldoende zadel (kussen)	6
„ dons	4
„ been-bevedering	7
„ of leelijke staart	3
Lichte (bleeke) beenen	2

Kromme teenen	3
Wit in de oorlellen	2
Niet zuiver witte sierveëren	10
Zwarte vlekken	10
Onzuiver witte (grauwe) grondkleur	10
Andere kleur-gebreken	6
Onvoldoende grootte	10
Gebreken in bouw en voorkomen ...	10
Onfrissche toestand	5

Onverschoonbare *fouten* zijn:

Andere dan drie-rijige kam, verwarde sierveëren, naakte beenen, mismaaktheid of wanstaltigheid, witte beenen, gele veëren, onvoldoende grootte.

Bij witte Brahma's zullen de punten en algemeenen eigenschappen dezelfde zijn als beschreven, alleen met uitzondering van de kleur, die zuiver wit moet zijn.

PLYMOUTH ROCKS.

Onder de vele verschillende hoender-rassen is er zeker geen dat de Plymouth Rock's zoowel om hun sierlijk voorkomen als om hunne goede hoedanigheden, overtreft.

Van oorsprong Amerikaansch, schijnen ze daar getrokken te zijn uit eene kruising van zwarte Java-hoenders en Dominique's.

In Engeland, waar ze sedert ongeveer 10 jaren werden ingevoerd zijn ze in de handen van kundige kweekers tot een staat van volmaaktheid gekomen die terecht de bewondering van alle liefhebbers opwekt.

Primitief waren ze lichter van kleur-schakeering dan tegenwoordig bij inderdaad fraaie dieren geeischt wordt, maar met hun meer donker veder-kleed hebben ze in pracht gewonnen, terwijl bovendien hun kloeke, sterk ontwikkelde lichaamsbouw ze een inderdaad imposant voorkomen geeft.

Het eenige wat ze „tegen” hebben

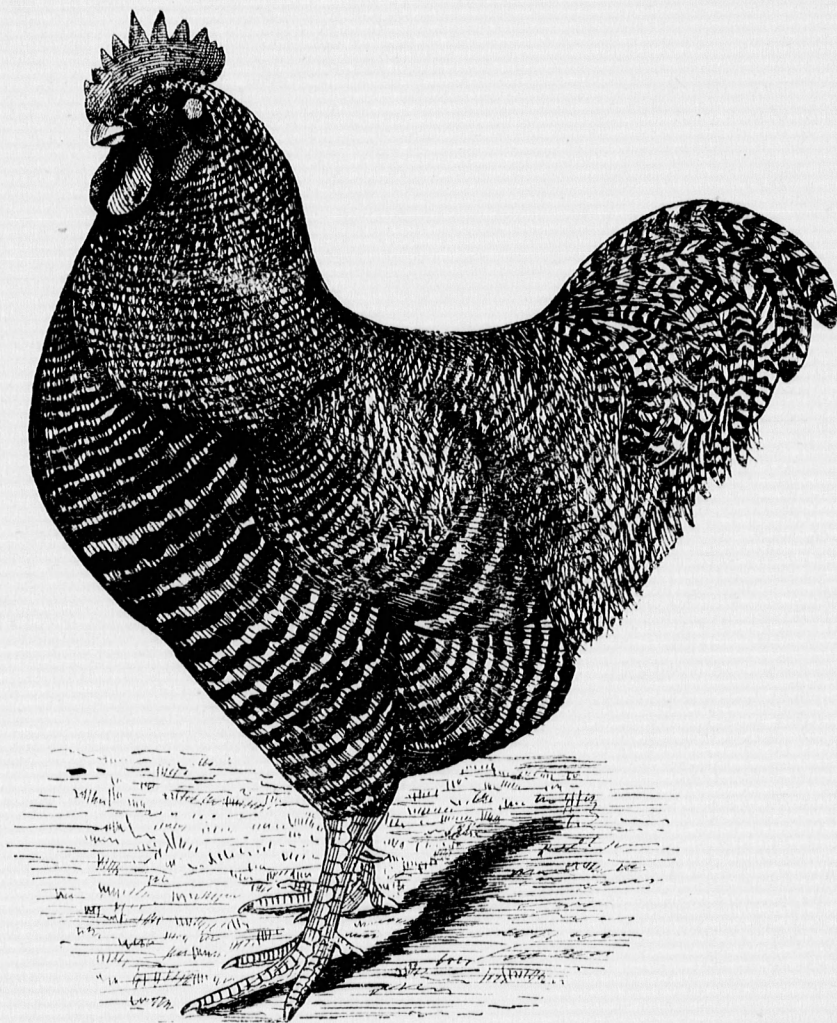
is de neiging tot „te vet” worden wanneer ze niet vrij uit kunnen loopen. Men heeft bij vastzittende bijzonder te letten op de voeding, die niet te ruim mag zijn en waaraan volop groen voer nooit mag ontbreken. Heeft men ge-

zoo licht en dikwijls broedsch worden als Cochin's en Brahma's.

Algemeene Eigenschappen.

H a a n.

Afmeting. — Groot.

Plymouth Rock-Haan.

legenheid ze, vooral op een grasland, vrij te laten rondloopen, dan durven we beweren dat er geen sierlijker vogel te vinden is en dat gene andere hennen haar in eier-productie zullen overtreffen; ze zijn goede broedsters hoewel ze niet

Kam. — Enkel, niet te groot, recht op staand en zuiver getand.

Snavel. — Zwaar en sterk.

Kop. — Niet te groot en flink recht op gedragen.

Borst. — Breed en ruim.

Hals. — Stevig, zwaar en rijk met sierveëren behangen.

Oogen. — Groot en helder.

Oorlellen. — Flink ontwikkeld en neêrhangend.

Kinlellen. — Lang, afgerond en breed.

Lijf. — Groot, stevig.

Rug. — Breed en kort.

Vleugels. — Middel-groot. flink op gehouden, de bocht en uiteinden goed bedekt door de borst- en zadelveëren.

Beenen. — Lang, sterk, flink uit elkaar staand en zonder spoor voor veëren.

Voeten. — Met vier teenen, sterk.

Staart. — Middel-groot, niet te breed en sierlijk opgedragen en gebogen.

Hen.

Kam. — Als de haan, maar klein.

Kop, snavel, oogen, kin- en oorlellen, borst. — Als bij den haan.

Rug. — Breed, de halsveeren moeten flink over de schouders hangen.

Vleugels, beenen, voeten. — Als bij den haan.

Staart. — Klein, recht-op-staand en eenigszins tops.

Dijen. — Zwaar en sterk bezet met donzige vederen.

Kleur-aanduiding.

Haan en Hen.

Kam, oor- en kinlellen. — Hel-rood.

Snavel en beenen. — Hoog-geel.

Gevederte. — Zoogenaamd koekoeksveêr d. w. z. grondkleur, licht aschgrauw of blauw-grijs, omzet met donker leiblaauw, beide kleuren moeten als in een loopen; zooveel mogelijk moeten ze zuiver geteekende strepen (om den ander) vormen, zonder roode, bruine, witte of zwarte veëren er tusschen.

De meeste Plymouth Rock hanen hebben de fout van witte veëren in de staart, en 't is juist een hoofd vereischte dat de staartveëren zuivere koekoeksveer zijn.

Ook heeft men eene witte variëteit van Plymouth Rocks, die met inachtneeming van hun veder-dos, die smetteloos

wit moet zijn, moeten voldoen aan de algemeene eischen, hiervoor genoemd. De z.g. zwarte zijn niet anders dan een nu en dan voorkomende terugslag op de stam-ouders.

Numerieke waarde der punten:

Op 100 af te trekken voor:

Leelijke kop.....	5
Leelijke kam	10
Leelijke vorm van staart	5
Wit in de oorlellen	5
Niet voldoende grootte	15
Onevenredige bouw	15
Witte veeren in de staart	15
Onfrissche toestand	10
Kleurfouten	20

Onverschoonbare fouten.

Bevederde of anders dan gele beenen, roze-kam, roode of bruine veeren; geheel witte oorlellen, mismaaktheid.

PADUA'S en WITKUIF-HOENDERS.

Dat wij beide bovengenoemde rassen gelijktijdig behandelen, is toe te schrijven aan onze meening, dat beiden echt Nederlandsche rassen zijn. Hoe de Padua's aan hun naam gekomen zijn? Het is ons niet mogelijk geweest, zulks te weten te komen.

De Engelschen noemen beide rassen onder éénen naam *Poland's*, en geven alleen aan, dat de eerste *met*, de laatste *zonder* baard zijn. Hoewel de naam „Padua” aan Italië doet denken, is het niet aan te nemen, dat ze van Italiaansche origine zijn, en wanneer Wright (in zijn geïllustreerd Poultry Book) naar aanleiding van de verzekering van den Londensch handelaar Baily, dat hij de Padua's uit Holland in Engeland heeft ingevoerd, erkent dat ze in Holland thuis behooren, dan zien wij niet in, waarom we aan John Bull zijn eisch zouden toegeven om ze als „Engelsch” te beschouwen,

te meer daar de Duitschers ze ook „Brabanter” noemen.

Sierlijker vogels dan de Wit-kuiven kan men zich moeielijk denken; dat intuschen, om aan hun prachtig voorkomen niet te kort te doen, bijzonder ingerichte hokken en bijzonder nauwkeurige behandeling vereischt worden, zal ieder die ze ooit hield, moeten erkennen. De witte kuiven moeten vol en zuiver wit zijn, en het is daarvoor noodig dat zij in droge, zindelijke hokken verblijven, en dat niet alleen om het fraaie te behouden, maar vooral ook met het oog op de gezondheid en veiligheid der dieren. Laat men ze los loopen, dan is een regenbui voldoende om de prachtige witte kuiven te doen verkeeren in eene vuile massa, die oogontsteking en verkoudheid kan doen ontstaan; daarenboven is het evenmin raadzaam, ze met fraai weer in vrijheid te laten rondloopen, althans op plaatsen waar slooten of poelen zijn. De kuiven toch (wij spreken van goede dieren, dus met kuiven en geen kuifjes) kunnen door die versiering niet voldoende van zich afzien en zouden dus voortdurend blootstaan aan 't gevaar van te water te geraken en te verdrinken. Bij de Padua's is dat natuurlijk ook het geval. Overdekte loopen dus dient men te hebben, wil men deze beide soorten steeds in volle pracht en goede conditie hebben en houden.

Wij zouden ze kunnen onderscheiden in *kuifhoenders* met en zonder baard.

De eersten (Padua's) komen voor onder de volgende kleur-variteiten:

De Gouden-, Zilveren-, Chamois-, Witte en Hermine.

Vooraf zij opgemerkt dat de Padua's op den kop een beenachtigen knobbel hebben, die als basis dient voor de kuif; hoe sterker die knobbel is ontwikkeld bij de kuikens, des te grooter zal de kuif worden. Daaraan dus kan men reeds bij de jonge kuikens die onderscheiden, welke de grootste kuiven zullen hebben.

Algemeene kenteekenen:

Haan.

Kop. — Middelgroot, geheel onder de kuif verborgen.

Kam. — Geen of zoo goed als geen, en in het laatste geval in de kuif verborgen, zeer kleine pijltjes.

Kuif. — Zoo groot en vol mogelijk, bolvormig, met stevig, gesloten front, en niet over den bek hangende.

Oogen. — Vol en helder, en als in den baard verscholen.

Oorlellen. — Door kuifveeren en baard geheel bedekt.

Kinlellen. — Onzichtbaar.

Baard. — Zoo groot en vol mogelijk onder de kin en langs de wangen een ringbaard vormende. Hoe voller baard (en kuif) des te beter.

Hals. — Middellang, recht-op gedragen en rijkelijk van sierveeren voorzien.

Borst. — Rond, vol en vooruitstekend.

Rug. — Recht, en naar den staart als een wig toeloopend.

Vleugels. — Groot, maar vast tegen het lijf gedragen.

Staart. — Vol en sierlijk gespreid met groote sikkelveeren, bijna loodrecht gedragen.

Dijen. — Kort met middel-lange beenen.

Houding. — Recht-op en statig.

Hen.

Kop. — Rond, en onder de kuif verborgen.

Kam. — Geen of zeer klein (pijltjes), en dan geheel door de kuif verborgen.

Kuif. — Groot en vol, bolvormig.

Oogen. — Vol en helder.

Oor- en kinlellen. — Door kuif- en baardveeren onzichtbaar.

Baard. — Groote, volle ringbaard.

Hals. — Kort en naar den kop taps toeloopend.

Borst. — Rond en vol.

Rug. — Recht, naar den staart als een wig toeloopend.

Vleugels. — Groot en vol, vast tegen het lijf gedragen.

Staat. — Groot, eenigszins waaier-vormig.
 Dijen. — Kort, met middel-lange beenen.
 Houding. — Recht-op.

min of meer zwart, zoo min mogelijk
 witte veëren.
 Baard. — Als de kuif.
 Oorlellen. — Wit.

Goudlaken Padua-Haan.

Kleur-variëteiten.

Goudlaken Padua-Haan.

Kuif. — Kastanjebruin, iedere veër met
 zwarte puntjes. Bij kuikens zijn de
 kuifveëren aan den wortel wel eens

Oogen. — Rood.

Hals-sierveëren. — Rijk kastanjebruin,
 met zwart sprekend omzet.

Zadelveëren. — Rijk kastanjebruin met
 glanzend zwart geteekend. De teekening
 moet zooveel mogelijk het voor-

komen hebben van bruin met zwart omboord.

Borst. — Goud-bruin, iedere veêr duidelijk en regelmatig met zwart omboord.

Schouder-dekveêren en rug. — Als de borst.

Vleugel-bocht. — Goud-bruin met zwarte vlekken.

Vleugel-dekveêren. — Goud-bruin, iedere veêr zoo met zwart omzet, dat duidelijk twee kromme lijnen gevormd worden over de vleugels; de groote en kleinen slagpennen eveneens goud-bruin geheel met zwart omzet.

Dijen. — Staart-sikkelveeren, Staart-dekveeren: goud-bruin met zwart omlijst.

Beenen. — Blauw.

Over het geheel moet de vederdos zoo schitterend mogelijk zijn.

Hen.

Kuif. — Goudbruin, iedere veêr met zwart omzet; bij kuikens soms zwart met bruin omzet (dus omgekeerd), in ieder geval geen witte veêren.

Baard. — Als kuif.

Oorlellen. — Wit.

Oogen. — Rood.

Hals. — Goudbruin, iedere veer met zwart omlijst.

Vleugels. — Groote en kleine slagpennen, staart en geheel het overige gevederte: goudbruin met zwart omlijst.

Beenen. — Blauw.

Over het geheel moet de vederdos zoo schitterend mogelijk zijn.

Zilveren Padua-Haan.

Kuif. — Zuiver witte grondkleur, iedere veêr met zwarte punt. Bij kuikens zijn soms de kuifveêren ook aan den wortel zwart, maar wit is te verkiezen.

Baard. — Als de kuif.

Hals-sierveeren. — Zuiver wit met zwarte randen.

Zadel-veêren. — Zuiver wit, met diep zwart afgezet; die afzetting moet zoo-

veel mogelijk het voorkomen hebben van gerand.

Borst. — Zuiver wit, iedere veêr gelijkmatig zwart gerand.

Rug- en Schouder-dekveeren. — Als de borst.

Vleugel bocht. — Wit met zwarte vlekken.

Vleugel-dekveeren. — Wit, iedere veêr zoodanig met zwart gerand dat daardoor twee duidelijke kromme lijnen over den vleugel gevormd worden. De slagpennen eveneens wit, geheel met zwart omzet.

Dijen, staart, sikkelveêren en staart-dekveêren. — Zuiver wit met zwart omzet.

Beenen. — Blauw.

Hen.

Kuif. — Zuiver wit, iedere veêr met zwart omzet. Bij kuikens mag het omgekeerd zijn.

Hals. — Wit met zwart omzet.

Vleugel-dekveeren en Slagpennen. — Dito.

Staart. — Als boven.

Verder gevederte. — Eveneens wit en zoo regelmatig mogelijk met zwart omzet.

Beenen. — Blauw.

Chamois Padua-Haan.

Kuif. — Fraai geel, iedere veer wit gepunt, zonder zwart.

Oorlellen. — Wit.

Oogen. — Rood.

Hals-sierveêren. — Geel met wit omzet.

Zadelveêren. — Donkergeel met wit omzet.

Borst. — Geel, regelmatig met wit omzet.

Rug- en Schouder-dekveêren. — Als de borst.

Vleugelbocht. — Geel met wit gevlekt.

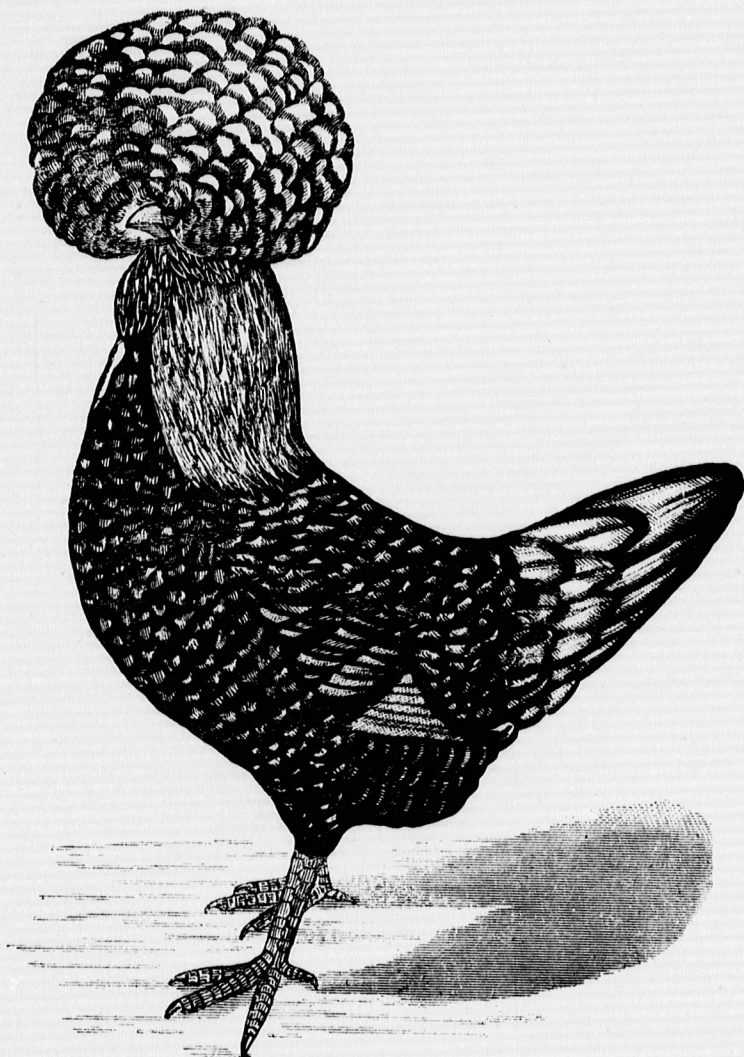
Vleugeldek. — Geel, iedere veêr zóó met geel omzet, dat daardoor duidelijk 2 kromme lijnen over den vleugel gevormd worden.

Slagpennen. — Geel, geheel met wit omzet.

Dijen. — Geel met witte randen of vlekken.

Staart. — Geel met witte randen.
 Sikkel- en staartdek-veeren. — Geel met
 wit gerand.
 Beenen. — Blauw.

Staart en verder gevederte. — Als boven.
 Beenen. — Blauw.

Goudlaken Padua-Hen.

Hen.

Kuif. — Geel, iedere veer wit gerand.
 Oorlellen en oogen. — Als bij den haan.
 Hals. — Hooggeel met wit omrand.
 Vleugel-dekveeren en slagpennen. — Geel,
 gelijkmatig met wit omrand.

Herminé Padua's.

Haan en hen beide. — Zuiver witte
 grondkleur met regelmatig geteekenden
 zwarten halskraag als bij de lichte
 Brahma's.

Witte Padua's.

Geheel zuiver wit, zonder spoor van andere kleuren.

Numerieke waarde der punten : op de 100 af te trekken bij al de variëteiten, Haan of hen.

Slecht gevormde of te kleine kuif ...	20
Te veel kam.....	10
Gebrek aan baard (onvoldoende).....	10
Onzuivere grondkleur.....	15
Onzuivere teekening	15
Onvoldoende lichamelijke ontwikkeling	10
Onevenredige bouw	10
Onfrissche toestand	10

Onverschoonbare fouten :

Mismaaktheid, totaal gemis van baard, andere kleuren van beenen dan blauw, in het oog loopend groote kam.

Bij de *Hollandsche Witkuiven* worden onderscheiden de Zwarte, Blauwe en Witte (allen zonder baard).

Bij de eersten moet de kleur over het geheele lijf koolzwart, goed glanzend zijn, zonder spoor van witte veëren ; bij de blauwe zoo regelmatig mogelijk effen blauw en bij de witte, sneeuw-wit.

De kuiven bij allen wit en vol. Bij de beide eersten mag voor aan de kuif een soort kroontje van zwart of blauw in den vorm van een omgekeerde pijl, echter zoo klein mogelijk, bij de witte mag geen andere kleur dan wit, voorkomen.

Bij deze wordt van 100 punten afgetrokken voor :

Onvoldoende kuif	20
Te veel zwart of blauw voor in de kuif.....	10
Te veel kam	10
Vlekken in de oorlellen	5
Geel-witte veëren in de kuif	15
Dof in plaats van glanzend gevederte.....	10
Onvoldoende lichamelijke ontwikkeling	10
Onevenredige bouw.....	10
Onfrissche toestand.....	10

Onverschoonbare fouten :

Mismaaktheid. — In het oog loopend groote kam, andere kleur van beenen dan blauw, valsche veëren.

HAMBURGERS.

De naam „Geel-“ en Blauwpel”, waar- onder onze pellen meer algemeen bekend zijn, komt met hun uiterlijk beter overeen dan die van Goud- en Zilver-gepelde, welken naam men er gewoonlijk aan geeft.

Wij laten voor 't oogenblik daar, of onder „Hollandsche pellen” niet behooren verstaan te worden de Friesche pellen met enkelen kam, en waarvan een slag in België onder den naam van Kempisch hoen als „poule de ferme” bij uitnemendheid voorkomt.

De Hollandsche Geel- en Blauwpellen zijn grooter en grover ; bij de eersten is het geel dof en het zwart grauw, bij de laatsten zijn wit en zwart iets levendiger, maar bij beiden zoekt men te vergeefs in de zwarte lovers den groenen weerschijn, bij het geel te vergeefs de gouden tint, en bij het wit het zuiver wit. En waar o. a. in het werk van Maitland van de „Pel” gezegd wordt, dat de kam „groot” moet zijn, terwijl bij de „Gepelde Hamburgers” de kam *niet groot mag zijn*, gelooven wij dat ook dit punt van verschil groot genoeg is, om bij onze bovengenoemde indeeling in 5 variëteiten te blijven. Voegen wij daarbij, dat èn Engeland èn Duitschland èn Frankrijk èn België deze indeeling volgen, dan zien wij niet in, waarom wij alleen zouden trachten vol te houden in de meening, dat de gepelde Hamburgers, Hollandsche Goud- of Zilverpellen moeten genoemd worden.

Engeland noemt ze: Golden (Silver) pencilled Hamburgs.

Frankrijk en België noemen ze: Ham- bourg Crayonnés.

Duitschland noemt ze: Gesprenkelte

Hambürger, zoodat, naar onze meening, wij goed zullen doen met ons bij die indeeling aan te sluiten.

De Hamburgsche hoenders mogen bij uitnemenheid aanspraak maken op de bijzondere belangstelling van allen die er prijs op stellen het fraaie en nuttige te combineeren.

Goede Hamburgers, d. w. z. Hamburgers die voldoen aan de Standaard-eischen, zijn prachtige dieren, en wij zijn overtuigd dat men geen sierlijker combinatie kan maken dan die van de vijf variëteiten naast elkaar in flinke, ruime loop. Slechts één bezwaar bieden zij, en dat is het moeilijk grootbrengen der kuikens. Veelvuldige bloedversching is vooral bij de Hamburgers een hoofdvereischte; niet te vroeg broeden, droge en warme (niet *verwarmde*) verblijven voor de kuikens, doel- en regelmatigere voeding zullen echter veel tot welslagen bijdragen. De meening van sommigen dat „Hamburgers” in beperkte loop niet tieren, kunnen wij beslist tegenspreken. Zij

tieren uitmuntend en leggen ijverig, mits men ze goed verzorgde.

De zwarte komen het minst voor, en verdienen toch o. i. de eerste plaats, omdat zij 1° sierlijker van bouw en voorkomen zijn, 2° gemakkelijker te kweken zijn, 3° meer en grooter eieren leggen dan de andere.

De hennen van al de variëteiten zijn als puike legsters algemeen bekend, en hoewel hare eieren (behalve van de zwarte en zilverlakensche) betrekkelijk klein zijn, wordt dat door het groote aantal grootendeels vergoed. Zij worden

niet broedsch, zoodat, om er van voort te teelen of kunstmatige broeding moet toegepast worden, of andere broedhennen moeten gebruikt worden.

Zwarte Hamburgers.

Haan.

Kam — Dubbele of rozekam, van voren loodrecht opstaande, zoo goed als waterpas bovenvlak, dat vol- en fijngestand is, zonder groote oneffenheden, zonder ontsierende uitwassen, en zuiver

recht op den kop staande, uitlopende in eene fijne, lange, rechte punt, die echter niet zoo lang mag zijn, dat hij bij het schudden van den kop heen en weer gaat; hel-rood. Het geheel moet sierlijk zijn en om zoo te zeggen een keurig be- en afgewerkt voorkomen hebben.

De wangen moeten zuiver schitterend kersrood zijn, zonder een spoor van wit, wat intusschen nog al eens het geval is tengevolge van de „mode”, die zeer

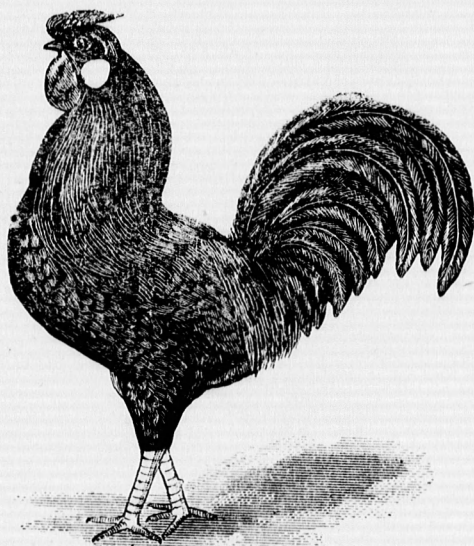
groote oorlellen wil.

De oorlellen, zuiver wit, sierlijk rond en, zooals de „mode” tegenwoordig eischt, zoo groot mogelijk.

In Engeland zijn die groote „oorlellen” zoo *en vogue*, dat alleen daarvoor andere hoofdpunten worden over 't hoofd gezien.

De kleur groenzwart, overal, met zwarte loovers aan het uiteinde der veeren, vooral vleugels en staart moeten daarvoor een schitterend aanzien hebben.

De staart moet zoo vol zijn als mogelijk is, hoe voller des te schooner, met een

Zwarte Hamburgsche Haan.

groote sierlijke bocht, in geen geval over den rug gedragen, en vooral recht aan het lijf staan.

De sikkelveëren moeten breed en zeer ontwikkeld zijn, terwijl een rijk behang van zadelveëren aan het geheel een prachtig rijk, aanzien geeft.

De vleugels moeten bevallig met de uiteinden onder de zadelveëren zijn opgenomen en mogen niet hangen.

De beenen moeten niet te lang zijn, maar zoo, dat zij aan het geheele voorkomen eene bevallige houding geven; bij kuikens zijn ze zeer donker (bijna zwart), maar na de eerste rui worden ze lichter (grauw).

Bij de kenze van een haan zij men vooral veeleischend en zie toe dat de slagpennen zuiver zwart zijn.

H e n .

Bij de hen wordt vereischt:

Een kam (rose) die klein en sierlijk is, goed op den kop sluit, vol- en fijngetand, zonder grove punten of uitwassen, en uitlopende in een klein, net puntje, hel-rood en over het geheel symmetrisch gevormd.

Wangen, die kersrood zijn, frisch van kleur.

Oorlellen van middelmatige afmeting, sierlijk rond, zuiver wit, zonder spoor van roode vlekjes.

Voorkomen en houding rank en bevallig.

Een staart die eenigszins gebogen is als bij de fazant-hen, al de veëren goed aaneengesloten en volstrekt niet gespreid. Bijna horizontaal gedragen

(met bocht); een steile staart is een hoofdgebrek.

Even als bij den haan, moet ook bij de hen de kleur schitterend groen-zwart zijn, met groen-zwarte loovers aan iedere veër.

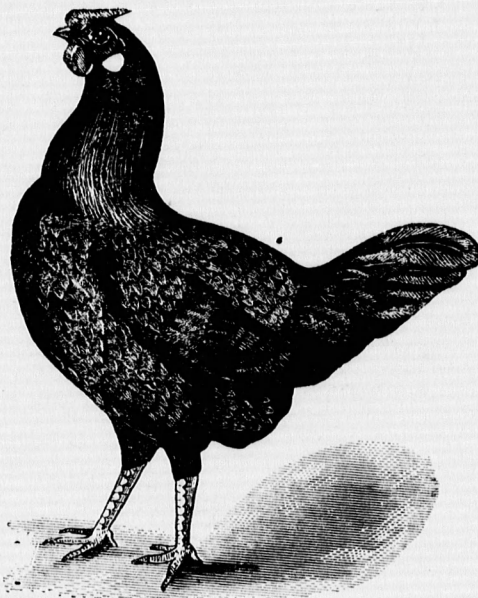
Bij de beoordeeling op 100 punten af te trekken voor:

Leelijke of te groote kam.....	15
Onvoldoende sierveëren.....	10
Witte veeren	10
Rood in de oorlellen	10
Te kleine oorlellen	5

Leelijke staart, (waaier-vormige staart bij de hennen)	10
Hangende vleugels	10
Te hoog op de been en	5
Onevenredige bouw	15
Onfrissche toe- stand	10

Onverschoonbare fouten:

Enkele kam; roode oorlellen; andere beenen dan donker-grauwe; scheve staart; mismaktheid.

Zwarte Hamburger Hen.

Zilverlaken Hamburgers.

H a a n .

Kam. — Dubbele of rose kam, die stevig op den kop staat. De groote lompe kammen die men algemeen ziet, ont-sieren den vogel; de kam moet integendeel niet breed zijn, aan den voor-kant $3\frac{1}{2}$ (hoogstens 4) centimeter, naar achteren taps toelopen en eindigen in een vrij lange punt, die eenigszins opwaarts gebogen staat. De oppervlakte van den kam moet

geheel voorzien zijn van korte puntjes, zoo symmetrisch mogelijk. De Engelschen noemen dit „full of work.” Het moeten „punten” zijn en geen „bobbels.” Lege plekken, onregelmatige uitwassen en holten in den kam zijn grove fouten.

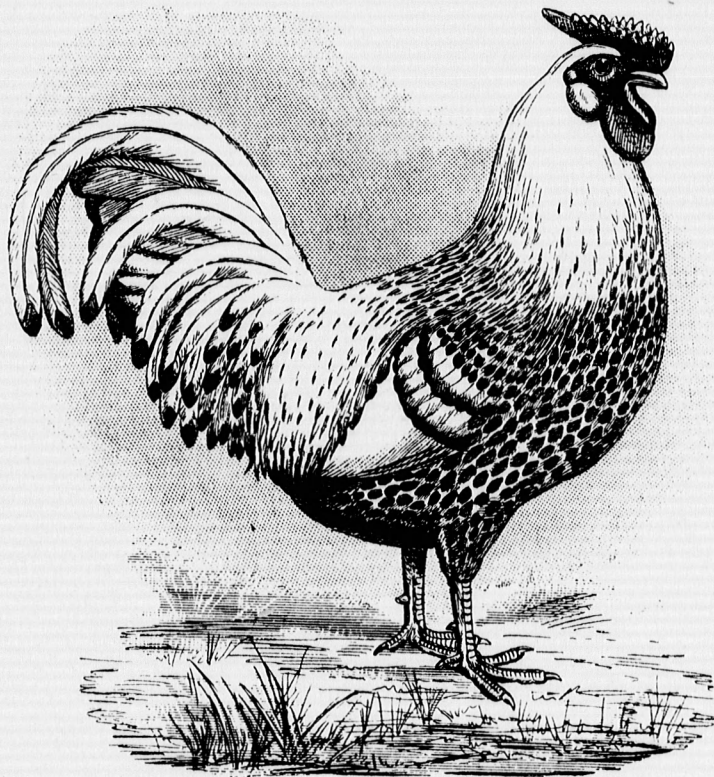
Wangen. — Rood. Wit in de wangen is een groot gebrek.

pen, maar die allen door de witte grondkleur van elkaar zijn gescheiden.

Hals-sierveeren. — Wit, van onderen zwart gespikkeld.

Rug- en zadelveeren. — Wit, met groen-zwarte spikkels.

Kleine slagpen. — Aan de uiteinden van goed voorkomende zwarte loovers

Zilverlaken Hamburger Haan.

Bek. — Kort en gebogen, hoornkleurig.

Oorlellen. — Zuiver, onberispelijk wit, hoe ronder des te fraaier, ter grootte ongeveer van een tienstuiverstukje, glad en effen.

Kinlellen. — Rood en tamelijk groot.

Beenen. — Eer kort dan lang, leiblaauw.

Kleur. — Helder wit, met groen-zwarte loovertjes, die niet ineen mogen loo-

voorzien.

De staart moet flink groot zijn, met sierlijk gebogen sikkelveeren, zuiver wit, met groenzwarte loovers aan de uiteinden.

De hoofdpunten bij eene goede hen zijn:

Kam als bij den haan, maar zeer klein (zoo klein mogelijk), net, met fijne

puntjes bewerkt en in een punt uitlopend.

Wangen. — Rood, zonder eenig wit.

Bek. — Klein, hoornkleur.

Oorlellen. — Rond en zuiver wit.

Kleur. — Grondkleur onberispelijk wit, over het geheele lijf bezet met kleine (als een dubbeltje) loovers, allen op zichzelf en door het wit gescheiden.

Hals. — Sierveëren.

Rug. — Breed en goed gelooverd.

Schouder. — Dekveëren (spiegel) duidelijk afgeteekend.

Staart. — Geheel wit, aan het uiteinde geheel voorzien van goed afgezette loovers.

Gouldlaken Hamburgers.

Haan.

Eene der hoofdzaken bij de Gouldl. Hamb. is de kleur. De grondkleur moet roodbruin zijn met gouden weerschijn, de hals-sierveëren afgezet met groen-zwart, de borst glanzend bruin, kwistig maar gelijkmatig bezet met groen-zwarte loovers. Deze gelijkmatigheid vooral is eene zaak, die niet zoo gemakkelijk te verkrijgen is, en het is daarom, dat zoo dikwijls de toevlucht genomen wordt tot kunstmiddelen, om die te verkrijgen, (door plukken b. v.) De staart moet groen-zwart zijn, zeer vol en met rijk behang. De kam moet zijn als bij de zilverlakensche is beschreven, net en fijn bewerkt, uitlopende in een eenigszins oplopende punt. De oorlellen zuiver wit, rond en zonder rimpels, de wangen schitterend rood. Voor alle andere bijzonderheden verwijzen wij naar de zilverlakensche, met inachtneming alleen, dat de verdeling van zwart en wit en de versiering met loovers bij de gouldlakensche, zwart en bruin is.

Wat de *hen* betreft, kunnen wij niet beter doen dan te verwijzen naar onze beschrijving van de zilverlakensche. Symmetrische plaatsing der groen-zwarte

loovers op den glanzend bruinen grond is een bepaald vereischte in eene wezenlijk fraaie goudl.-Hamburger hen.

Bij de beoordeeling van Zilver- en Gouldlaken-Hamburgers op 100 punten af te trekken voor:

Leelijke of te groote kam.....	15
Onvoldoende sierveëren.....	10
Rood in de oorlellen.....	10
Te zwarte rug.....	10
Te kleine oorlellen.....	5
Leelijke staart.....	10
Hangende vleugels.....	10
Te hoog op de beenen.....	5
Onevenredige bouw.....	15
Onfrissche toestand.....	10

Onverschoonbare fouten:

Enkele kam, roode oorlellen, andere beenen dan grauwe, scheeve staart, mismaaktheid.

Zilver-gepelde Hamburgers.

Onder Gepelde Hamburgers verstaan wij het ras, vroeger (en nog) speciaal bekend onder den naam van „Pellen.” In België werden ze tot voor korten tijd „Campines à crête double” genoemd, in tegenstelling met de enkel-kammige pellen, die in de Kempen vooral veelvuldig voorkomen. Ook daar, even als in Duitschland en Engeland, worden de door ons bedoelde fijn en scherp gepelde hoenders onder de „Hamburgers” gerangschikt, en wij zien dan ook geen reden om deze inderdaad niet te volgen.

Van den „Zilver-gepelde Haan” geven wij eene afbeelding, die duidelijk eenige bepaalde ras-kentekenen vertoont.

Haan:

Kam, wangen, oorlellen, kinlellen en beenen. — Als de Zilverlakensche.

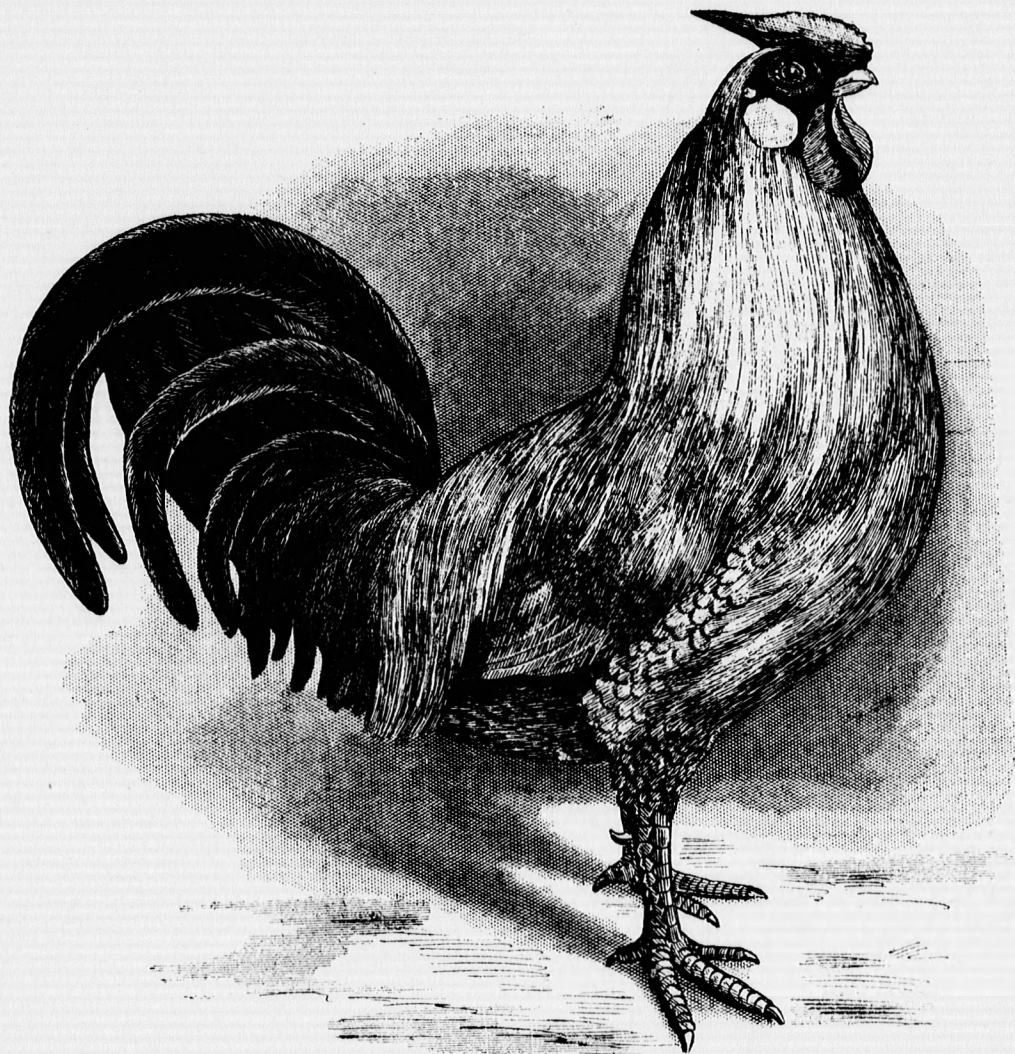
Bek. — Kort en gebogen, hoornkleur.

Voor niet groote, net gevormde, fijne kam is een hoofd-eisch.

Grondkleur. — Zuiver wit.

Kop-, hals-, rug- en zadelveeren. — Wit.
 Bovenste vleugelveeren. — Wit.
 Onderste idem. — Met groen-zwarte
 stippen die een regelmatige dwarsstreep
 vormen.

Hen:
 Kam. — Klein, overigens fijn en als
 bij den haan.
 Bek. — Klein, hoornkleur.

Zilver-gepelde Hamburger Haan.

Staart. — Vol, met flink ontwikkelde
 sikkelveeren; zwart met groenen weer-
 schijn en iedere veer met zilverwitten
 rand omzet.

Borst- en buikveeren. — Wit.

Wangen, oor- en kinlellen en beenen. —
 Als bij den haan.

Kleur. — Grondkleur: zuiver wit,
 hals wit, borst en rug fijn en regel-
 matig zwart gepeld met groen-zwarte

stippen, die als 't ware dwarsstrepen vormen, (de stippen mogen niet hoefijzer-vormig zijn).

Staart. — Aaneengesloten (niet gespreid), regelmatig gepeld. Scherpe, symmetrische afscheiding van zwart en wit, zijn hoofdeischen.

Bij de beoordeeling van Zilver-gepelde Hamburgers op 100 punten af te trekken voor :

H a a n.

Leelijke of te groote kam.....	15
Onvoldoende sierveêren	10
Rood in de oorlellen	10
Zwarte rug- of borstveêren	15
Zwarte staart (zonder witten buitenrand)	20
Hangende vleugels.....	10
Bruin in de slagpennen	10
Onfrissche toestand.....	10

Hen.

Leelijke of te groote kam	15
Rood in de oorlellen	10
Onregelmatig gepelde borst en rug	15
Te zwart gepeld.....	5
Te hoog op de beenen	5
Hangende staart.....	15
Niet gepelde staartveêren	15
Zwarte strepen of vlekken aan den hals	15
Hangende vleugels.....	5
Onfrissche toestand	10

Onverschoonbare fouten :

Enkele kam, roode oorlellen, scheeve staart, andere dan grauwe (blauwe) beenen, mismaaktheid.

Goud-gepelde Hamburgers.

Wij kunnen volstaan met voor deze variëteit te verwijzen naar de Zilver-gepelde, met inachtneming van het kleurverschil.

De grondkleur is bij deze geel (bruin-geel). De staart van den haan moet zwart zijn met bruin-geel, en oogenschijn-

lijk als verdeeld in groote vlekken, die bijna niet noemenswaard in kleur schijnen te verschillen.

Bovenlijf en vleugels moeten glinsterend licht kastanje-bruin zijn, de uiteinden der slagpennen dof-geel en aan de bovenhelft (vooral de kleine slagpennen) voorzien van zwarte loovers.

De hen moet, evenals de Zilver-gepelde, fijn en regelmatig gepeld zijn met groen-zwarte loovertjes, die regelmatig dwarslijnen over het lijf vormen. Ook de borst moet die fijn geteekende dwarslijnen hebben, en niet hier en daar een loovertje of vlek met groote gele plekken.

Bij de beoordeeling van Goud-gepelde Hamburgers op 100 punten af te trekken voor :

H a a n :

Leelijke of te groote kam.....	15
Onvoldoende sierveêren.....	10
Rood in de oorlellen	10
Zwarte of witte borst- of rugveêren	15
Zwarte staart (zonder gelen buitenrand).....	20
Hangende vleugels.....	10
Wit in de slagpennen	10
Onfrissche toestand	10

Hen :

Leelijke of te groote kam.....	15
Rood in de oorlellen	10
Onregelmatig gepelde borst of rug	10
Te zwart gepeld.....	10
Hangende staart.....	15
Niet gepelde staartveêren	10
Zwarte streepen of vlekken aan den hals	15
Hangende vleugels.....	5
Onfrissche toestand.....	10

Onverschoonbare fouten :

Enkele kam, roode oorlellen, scheeve staart, andere dan grauwe (blauwe) beenen, mismaaktheid.

DE LANGSHANS.

Toen in 1872 de eerste Langshans in Engeland door Majoor Croad werden ingevoerd, ontstond er een strijd over de vraag, of het een afzonderlijk constant ras, dan wel een slechte soort zwarte Cochins was, welke vraag in niet geringe mate de gemoederen van voor- en tegenstanders in beweging bracht.

Mr. Lewis Wright, de bekende schrijver van het „Illustrated book of Poultry”, hield met ongekende hardnekkigheid (eene betere zaak waardig) staande, dat de z.g. Langshans niet anders waren dan slechte, zwart-beenige Cochins, getrokken uit eene kruising van echte Cochins met... ja met alles en nog wat.

Stoutweg weigerde hij (destijds als redacteur van het „Live Stock Journal”) in 1874 in dat blad op te nemen een artikel over „Ei-, Kuiken en volwassen Vogel” (van Langshans) met de enkele opmerking, dat hij aan „Langshans niet geloofde, en niets mocht er in zijn blad over geschreven worden dan als advertentie, dus tegen betaling.

Het werkje van Miss Croad „The Langshan Fowl”, waarvan wij onlangs in ons blad melding maakten, geeft van den gevoerden strijd ongeloofelijke verhalen en toont zonneklaar aan (met brieven en weêr brieven) dat de *groote* Wright bij zijne bestrijding niet alleen groote flaters heeft gemaakt, maar is moeten eindigen met eene nederlaag, nog grooter dan zijn grootste flater.

Dat werkje van Miss Croad is eene lezing meer dan waard en levert eene bijdrage tot de kennis van menschelijke dwaling en hartstocht, die (wij zien dat ook elders en hier) te bespottelijker worden, waar men eindelijk in een zelf gegeven net van intrige verward raakt.

Wat er van zij, de Langshans zijn schitterend uit het strijdperk getreden; verguisd en veracht bij hunne eerste verschijning, stonden zij weldra boven-aan

op de lijst der nut- en sierhoenders op alle tentoonstellingen vaneenige beteekenis in Engeland. Dat zij die onderscheiding verdienen, zal zeker door niemand die goede, raszuivere Langshans heeft, ontkend worden.

Wij willen ze aan de hand van Miss Croad beschrijven, zooals ze door haar (en wijlen haar vader) zijn ingevoerd en gefokt van 1872 tot heden, en beginnen met op den voorgrond te zetten, dat *Langshans moeten hebben bevederde beenen*; zoogenaamde gladbeenige Langshans zijn *Langshans* met eene fout, dus geen zuivere. Aan dat oordeel, van Miss Croad en van den heer de Foucault, de bekende Langshan-fokkers, geloof ik dat wij ons dienen te houden. Wordt toch ééne afwijking toegelaten, waarom zouden wij dan morgen niet een tweede door de vingers zien, b. v. roze kam, of gierhakken?

Beide, als tafel- en als leghoen, is de Langshan van groote waarde, en met het oog daarop is in Engeland de volgende standaard vastgesteld:

Algemeene eigenschappen, (bij beide, Haan en Hen).

Bij een ras van zoo groote waarde als „*tafel-vogel*”, moet de haan niet minder dan 4, de hen niet minder dan 3 kilogrammen zwaar zijn.

Kleur-eischen:

Snavel. — Hoornkleur (liefst donker).

Kam, wangen-, oor- en kinlellen. — Hel-rood.

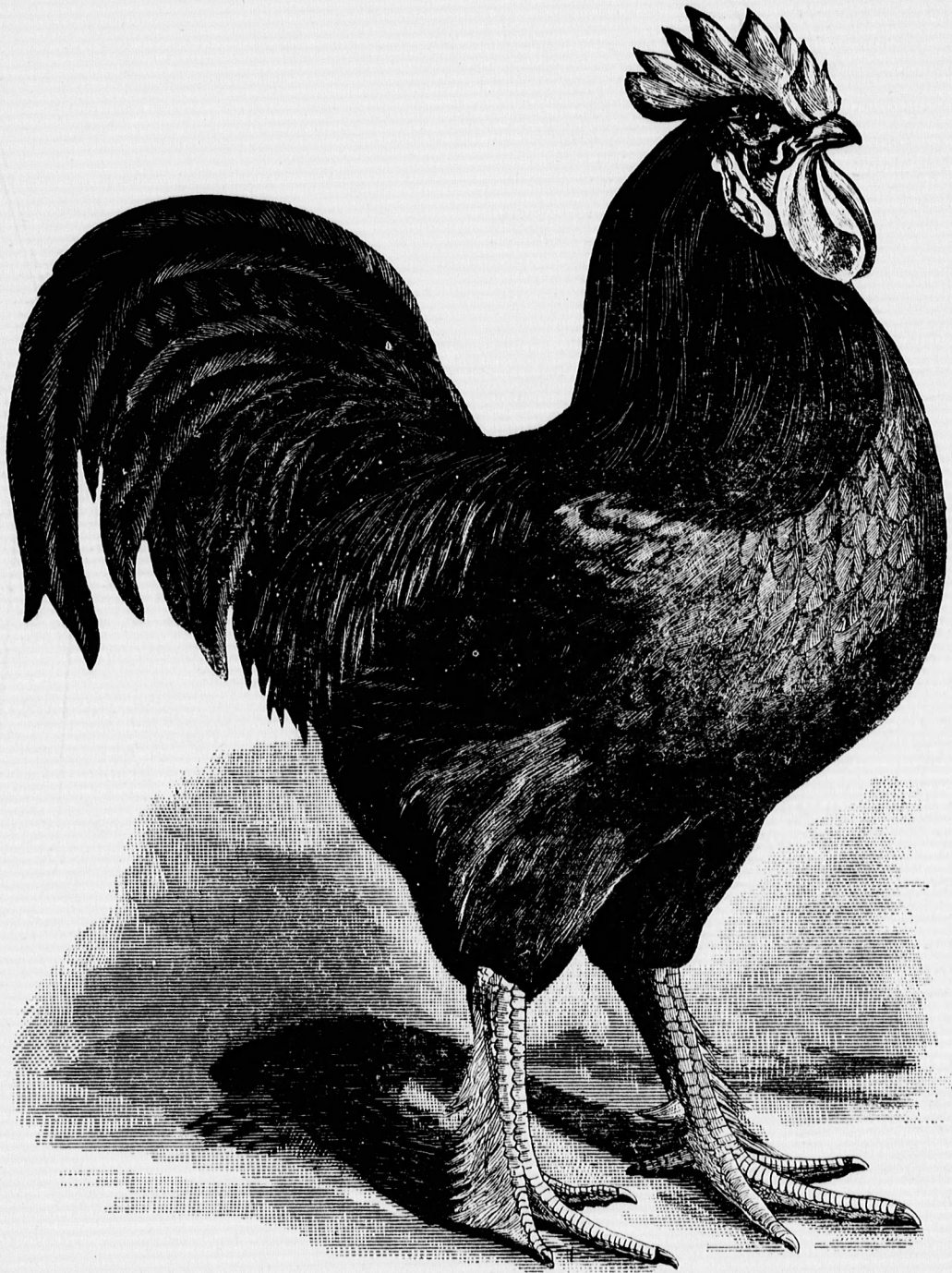
Oog. — Bruin, met zwarten oog-appel.

Beenen en voeten: lei-blauw; het vel tusschen de teenen en onder de schubben moet een rood-achtigen doorschijn toonen; voetzool wit.

Nagels. — Wit.

Gevederte. — Zuiver glanzend metaal-zwart met groenen weerschijn (de laatste hoe sterker des te fraaier); roode of bruine weerschijn is eene groote fout.

Huid. — Wit en fijn.

De Langshans Haan.

Haan:

Algemeen voorkomen: Groot, rijzig, fier en vlug; de kop flink in de hoogte, vol-ronde bouw, breed aan de schouders, flink voorkomende borst, volle waaier-vormige staart met volop glanzige zij-sierveeren en twee lange sikkelsveeren.

Kop. — Naar verhouding klein en fijn en achterover gedragen.

Snavel. — Weinig gebogen, sterk en niet te lang.

Kam. — Enkel, rechtop staand, niet te groot, fijn van weefsel, gelijkmatig getand en zonder zij-spranten.

Kinlennen. — Goed afgerond, niet te groot en fijn.

Oorlennen. — Glad en niet te groot.

Hals. — Sierlijk rond en ruim behangen met glanzende sierveeren, van het lijf naar den kop gelijkmatig taps toeloopend.

Rug. — Vrij lang, niet te lange zadelsveeren.

Borst. — Vol en breed, met lang borstbeen, dat flink met wit vleesch moet bezet zijn.

Vleugels. — Vrij lang, min of meer hangend en met zeer glanzende dekveeren.

Staart. — Waaier-vormig en vol, hoogop gedragen, rijk voorzien van staart-dekveeren, met 2 ver buiten de andere staartveeren uitkomende sikkelsveeren.

Dijen. — Kort maar sterk, rondom met zachte veeren goed bezet, vooral de hakken moeten goed bevederd zijn.

Beenen. — Flink uit elkaar staand, eer lang dan kort, en aan den buitenkant als met een veeren franje bezet.

Teenen. — Lang, recht en goed uitgespreid, alleen de buitenteenen weinig bevederd, witte nagels.

Gevederte. — Goed aaneengesloten, dik, met weinig dons.

Hen:

Algemeen voorkomen: Sierlijk afgeronde romp, die flink van den grond afgedragen wordt, zonder schijn van plomp; vlug en levendig.

Kam. — Enkel, fijn en opstaand, (niet groot).

Rug. — Lang met weinig of geen kussenzadel.

Staart. — Waaier-vormig en vol.

Bij de beoordeeling op 100 punten af te trekken voor:

Onvoldoend beveleeschde borst.....	15
Krom borstbeen	15
Roodbruine vederkleur of witte veeren	15
Te veel dons	10
Te zwaar bevederde beenen en teenen	10
Slechten kam	10
Korte schenkels	10
Kromme teenen	5
Onfrissche toestand	10

DE WYANDOTTE'S.

Geen hoenderras dat zich zoo snel baan heeft gemaakt onder liefhebbers en kwekers als de Wyandotte's.

Getrokken uit Brahma's, Zilverl. Hamburgers, Cochin's en Sebright Bantam's schijnt het alsof alle mogelijke goede eigenschappen van deze zich in het maaksel hebben overgeplant, althans de roep er over is algemeen en gunstig.

Sierlijk (vooral de Zilverlakensche), en vlug in voorkomen zijn de hennen legsters van middelgroote, licht bruin gekleurde eieren; zeer goede broedsters en moeders, zonder dat ze, als Brahma's en Cochin's daarom „broedsch zijn of worden.”

Ze komen in 3 variëteiten voor. Zilver- en Goudlakensche en Witte, hoewel we gelooven ook wel spoedig Zwarte te zullen zien. In ons bezit is eene zwarte hen, indertijd gekomen uit Zilverlakensche, en klaarblijkelijk een terugslagopeen der grondstoffen waaruit ze gemaakt zijn.

Algemeen Voorkomen.

Beiden, haan en hen, hebben in voor-

komen, houding en vorm de meeste overeenkomst met de Brahma's. Ze zijn niet zoo groot en zwaar als deze en hebben niet hunne bevederde beenen. De Brahma-afkomst springt onmiddellijk in het oog en verloochent zich in het uiterlijk van goede Wyandotte's niet.

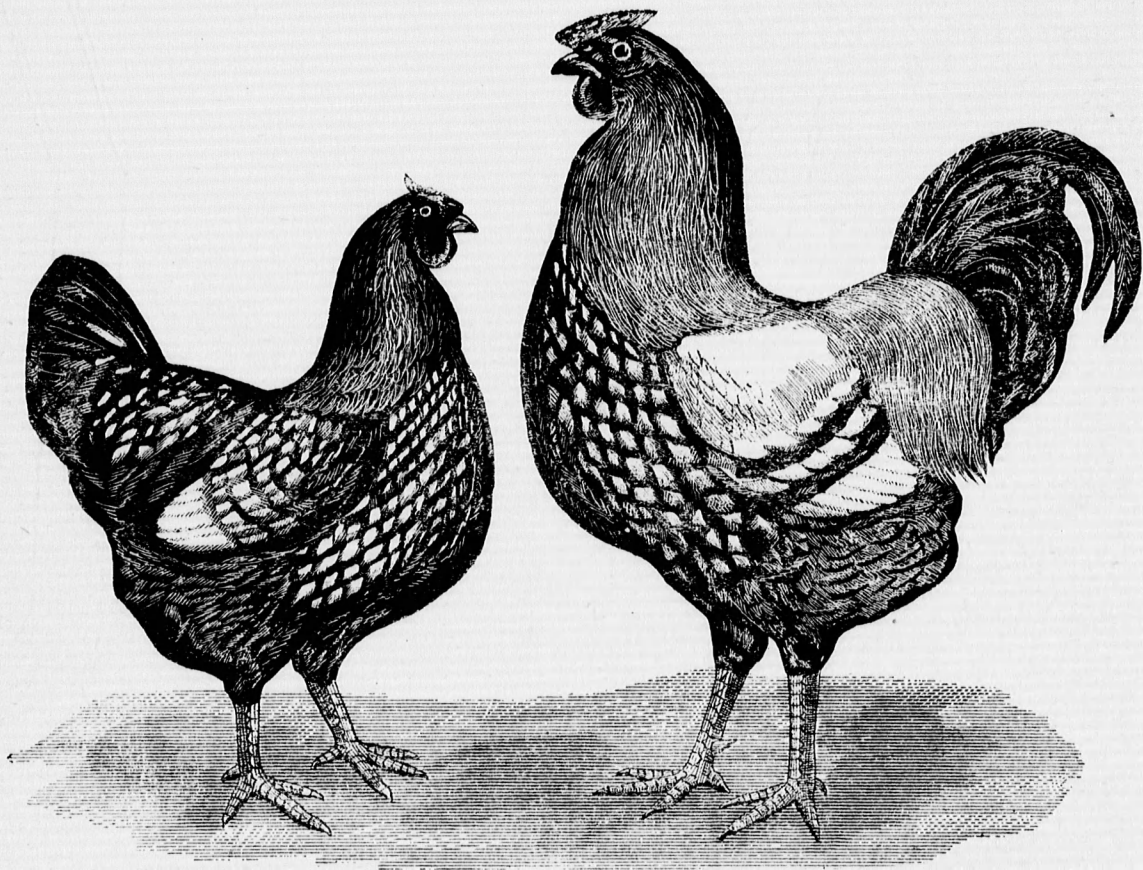
De in 1889 in Engeland aangenomen Standaard stelt de volgende eischen.

Kop. — Kort en breed, met roode wangen, hoorn-kleurige snavel met gele vlekken of weerschijn.

Oor- en Kinlellen. — Hel-rood en fijn van weefsel.

Hals. — Kort, sierlijk gebogen, rijk voorzien van Siervèren, die Zilvergrijs-zwart gestreept moeten zijn.

Borst. — Breed en vol; grondkleur wit

H'aan:

Kam. — Roze, volbewerkt met kleine, gelijkmatige puntjes, laag en plat: van voren vierkant en naar de punt taps uit loopend: de punt mag niet te lang zijn, en of recht uitstaand of afhankelijk de bocht van den nek volgende.

met groen-zwarte regelmatige loovers van af de keel tot de dijen.

Rug. — Breed en kort. Zilvergrijs zonder gele of bruine veëren.

Vleugels. — Middelgroot, sierlijk tegen het lijf gedragen met 2 duidelijk voorkomende zwarte randen.

Dons. — Het achterdeel vol zwart, als wit gepoederd, zacht dons.

Beenen. — Stevig, maar fijn van gebeente, middel-lang met rechte, goed uitgespreide teenen; helder hoog-geel.

Staart. — Goed ontwikkeld, middel-lang en zwart met groenen weerschijs.

Voorkomen. — Bevallig, Brahma-achtig.

Goed ontwikkelde oude hanen moeten ongeveer 4, volwassen jonge hanen ongeveer 3 Kilo zwaar zijn.

Hen:

Kam. — Als van den haan, doch klein.

Kop. — Idem.

Oor- en kinlellen. — Idem.

Hals. — Kort, goed met sierveeren bezet, en even als bij den haan zilver-grijs, zwart gestreept.

Borst. — Breed en vol, witte grondkleur, regelmatig met groen-zwarte loovers bezet.

Rug. — Kort, bij de schouders breed en gevlekt als de borst.

Vleugels. — Middel-groot, sierlijk tegen het lijf gedragen en gevlekt als borst en rug.

Dons en beenen. — Als bij den haan.

Staart. — Goed uitgespreid, groen-zwart.

Voorkomen. — Bevallig.

Goed ontwikkelde oude hennen moeten ongeveer 3, volwassen jonge hennen ongeveer 2½ Kilo zwaar zijn.

Bij de beoordeeling af te trekken op 100 punten voor:

Haan en hen:

Leelijke kam	10
Leelijke kop	5
Niet voldoende oor- of kinlellen	5
Leelijke hals	5
Onvoldoend ontwikkelde borst	15
Id. id. rug	15
Te groote, niet aansluitend gedragen vleugels	10
Gebreke aan dons	5
Te lange of leelijke beenen	10
Leelijke staart.....	5
Onvoldoende grootte ..	10
Onbevallig voorkomen	5

Bij de Goudlakensche gelden in het algemeen dezelfde eischen als bij de Zilverlakensche, natuurlijk met het verschil, dat hier de grondkleur bruin-geel is (zie Goudlakensche Hamburgers) met groen-zwarte loovers bezet.

Ook bij de beoordeeling geldt dezelfde waarden der punten bij de verschillende onderdeelen.

De witte moeten zuiver sneeuw-wit zijn, zonder zwarte, gele of bruine veeren.

Onverschoonbare fouten bij al de drie variëteiten zijn:

Niet-gele (anders gekleurde) beenen, enkele kam, bevederde beenen, scheve staart.

LEGHORN'S.

Geen hoenderras heeft zich meer mogen verheugen in de sympathie van alle kweekers en liefhebbers dan de Leghorn's. Van origine Italiaansche hoenders hebben ze vooral na hun invoer in Amerika, door doelmatige kruising en veredeling in zoover eene wijziging ondergaan, dat en algemeene lichaamsbouw en vorm en afmeting van kam, en de gele kleur der beenen het oorspronkelijk type der Italianen belangrijk hebben gewijzigd.

De Leghorn's zijn dan ook wat men noemt „geperfectioneerde Italianen.” De meening van sommigen dat de zoogenaamde Patrijs-kleurigen, Livorno's heeten, of moeten heeten, berust op eene dwaling. De verschillende kleurslagen vindt men door geheel Italië en noch de ééne noch de andere behoort speciaal tot dit of gedeelte van dat land.

In sommige programma's van tentoonstellingen (althans in België) worden behalve de Leghorn's ook nog „Italiens” gevraagd. Hoe daarmee sommigen in dwaling worden gebracht bleek nog onlangs op de tentoonstelling in den Zoölogischen tuin te Antwerpen, waar onder

de klasse „Italiens” echte Leghorn's waren ingezonden.

Onder Italianen toch wordt tegenwoordig vrij algemeen verstaan het Italiaansche hoen met donkeren (zwart grauwe of bronskleurige) beenen.

Onder Leghorn's alleen die met gele beenen. We zullen ons dan ook bij deze zeer gezochte variëteit bepalen en de kenmerken aangeven die volgens den Engelschen Standaard gesteld zijn voor goede Leghorn's. Intusschen moeten we voorop zetten dat de Engelsche kweekers naar onze meening zich te nauwgezet houden aan enkele bepaalde eischen als b. v. zuiver witte oorlellen. De geïmporteerde dieren (uit Italië) met zuiver gele beenen hebben hoogst zelden zuiver witte oorlellen: het is dan ook gebleken dat het niet gemakkelijk valt die te hebben, ten zij met verlies van de kleur der beenen.

De crème kleur der oorlellen gaat doorgaans zamen met fraai gele beenen, terwijl bij zuiver witte oorlellen de beenen minder geel zijn. Daaruit (gevoegd bij het feit dat de geïmporteerde Italianen meest crèmeoorlellen hebben) komen wij tot de gevolgtrekking dat de Engelschen gekruist hebben met witte Minorca's, wat nog duidelijker uitkomt als we zien hoe vele (vooral witte) Engelsche Leghorn hanen veel te groote oorlellen, ja bijna wangen hebben, terwijl het Spaansch bloed nog verder blijkt uit den vorm van de staart bij de meeste Engelsche Leghorn hanen. De zucht der Engelsche fokkers om vooral met Leghorn's, allerlei kleurslagen te fokken, kan niet in onzen smaak vallen.

Naar onze meening moet daartoe te veel vreemd bloed worden ingebracht en wat men *hier* wint, verliest men *elders*, en dat vooral in een der hoofdzaken, *de fraai gele kleur der beenen*.

We behandelen daarom dan ook alleen de algemeen bekende en meest gezochte kleurslagen, als:

De Witte-, Patrijskleurige-, Zwarte-, Koekoeksveer- en Herminé-Leghorn's.

Algemeene kenteekenen.

Haan:

Kop en hals. — Groot en breed genoeg om daarop een grooten kam te kunnen dragen.

Snavel. — Lang en gebogen.

Kam. — Fijn van weefsel, groot, enkel, zuiver recht en rechtop staand, regelmatig diep en breed getand, flink achter den kop uitstekend en zonder zij-spranken.

Kinlellen. — Lang, dun en fijn.

Wangen. — Fijn, zonder plooien of rimpels.

Oorlellen. — Goed ontwikkeld, dun, vast en glad tegen den kop.

Hals. — Lang, goed bezet met sierveeren en rechtop gedragen.

Lijf. — Algemeen voorkomen vlug en levendig, breed bij de schouders en naar den staart eenigszins taps toeloozend.

Rug. — Min of meer rond en naar den staart iets afhellend.

Vleugels. — Groot, maar vast tegen het lijf.

Borst. — Vol, rond en vooruit gedragen.

Beenen en voeten. — Lange schenkels en dijen, glad en zonder spoor van veeren, met dunne, goed uitstaande teenen.

Staart. — Groot, met flinke sikkelveeren, hoogop gedragen (zonder eekhoorn-dracht).

Grootte. — Middelgroot, $2\frac{1}{2}$ à $3\frac{1}{2}$ kilo voor den haan en $2\frac{1}{4}$ voor de hen.

Voorkomen en houding. — Vlug en levendig.

De algemeene kenteekenen bij de hen zijn dezelfde als bij den haan, onder inachtneming van de geslachts-kenmerken en met het onderscheid dat zij in plaats van staande een aan eene zijde (onverschillig welke), overhangende, enkele kam heeft.

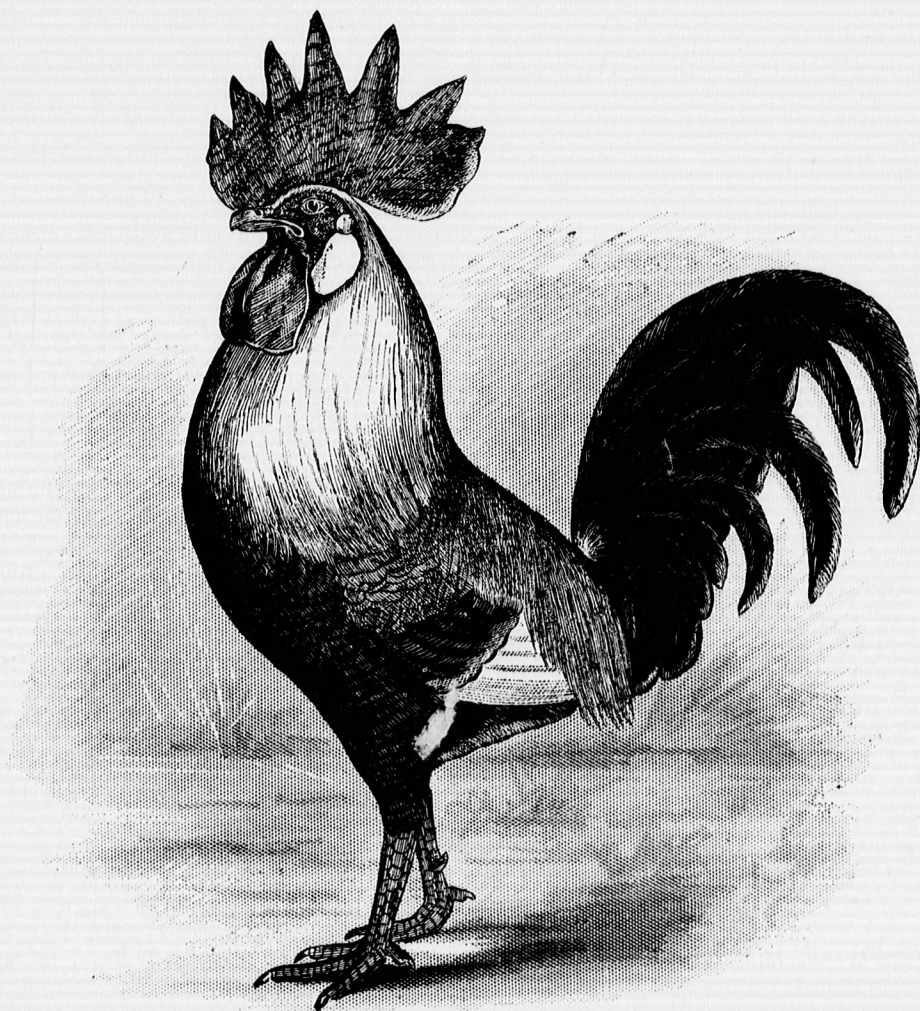
Kleur-kenteekenen.

Witte.

Haan en hen.
Snavel. — Zuiver geel.
Oogen. — Rood.

Patrijskleurige.

De Engelschen noemen dezen „brown,” de Belgen „doré”. Reeds vroeger hebben wij in ons blad gezegd, dat wij wenschten homogeen te gaan met onze bureu.

Leghorn-Haan.

Kam, Wangen en Oorlellen. — Hoogrood.
Oorlellen. — Wit of licht crème.
Beenen. — Hoog geel.
Gevederte. — Smettelooz wit, zoomin mogelijk met gele tint.

Evenals de Cochins in deze kleurvariëteit worden genoemd in Engeland „Partridge Cochin” en in België „Cochin Perdrix”, zouden wij de Leghorn's van deze zelfde kleurvariëteit „patrijskleurig” „Perdrix” en „Par-

tridge" willen noemen. Waarom men elders daar niet heen wil, is ons een raadsel, zelfs na hetgeen de heer Paul Monseu daarover indertijd in „Chasse et Pêche" schreef. Wij blijven intuschen bij onze naam „patrijskleurig." De ruimte tusschen bruin (brown) en doré (goud of verguld) is ons te groot, om daar zoo maar overheen te springen.

Haan:

Snavel en nagels. Geel of hoorn-kleur. Oogen. — rood.
 Kam, Wangen, en Kinlellen. — Hoog rood.
 Oorlellen. — Wit of licht crème.
 Beenen. — Hoog geel.
 Kop- en Hals-Sierveeren. — Oranje-rood met zwart gestreept, de voorkant der Sierveeren, onder de Kinlellen karmozijn-rood.
 Rug. — Schouder-dekveeren en Vleugel-boog karmozijn-rood.
 Vleugel-dekveeren. — Staal-blauw met groene weerschijn.
 Lange Slagpennen. — Zwart gevlekt met bruin.
 Kleine Slagpennen. — de buitenzij kastanje-bruin, overigens zwart.
 Zadel. — Hoog oranje-rood met zwart gestreept.
 Borst en onderlijf. — Glinsterend zwart zonder bruine vlekken.
 Staart. — Zwart met groenen weerschijn: wit in de staart is een groote fout.
 Staart-dekveeren. — Zwart met bruine vlekken.

Hen:

Snavel en nagel. — Geel of hoorn-kleur. Oogen. — Rood.
 Kam, Wangen en Kinlellen. — Hoog rood.
 Oorlellen. — Wit of licht crème.
 Beenen. — Hoog geel.
 Hals-sierveeren. — Goudgeel, met breede zwarte strepen.
 Borst. — Zalm-kleur, rond kop en kin-

lellen in bruin-rood overgaande, en asch-graauw bij de dijen.

Kleur van het lijf. — Patrijskleurig bruin, met donkerbruin of zwart gevlekt. De vleugels mogen geen roode tint hebben. Staart. — Bruin met zwart geteekend.

De **Zwarte** moeten koolzwart zijn, zonder witte veeren in staart of vleugels. Vooral bij deze zijn crème oorlellen verre van een fout.

De koekoeksveeren hebben de bekende kleurschakeering, die door scherpe afteekening van donker- en lichtgrijs regelmatige niet te groote vlekken moet vertoonen, (zie Plymouth Rock's) terwijl voor de Herminé's wordt verwezen naar de kleurbeschrijving der Lichte Brahma's.

Numerieke waarde der punten: op 100 af te trekken voor:

Haan en Hen.

Onvoldoende ontwikkeling en leelijke

Kam	12
Gerimpelde oorlellen	6
Rood in de oorlellen	10
Onvoldoende sierveeren	10
Valsche veeren	20
Te klein	15
Onevenredige bouw	15
Onfrissche toestand	12

DE ORPINGTON'S.

De strijd, die in Engelsche en Duitse vakbladen over het nieuwe hoender-ras „de Orpington's" maanden lang is gevoerd en nog gevoerd wordt, gaf ons aanleiding daarover ook in dit werk te spreken. Mr. William Cook, een Engelsch fokker van goeden naam, heeft ze het eerst aan de wereld „voorgesteld" en den naam van zijne woonplaats „Orpington" gegeven. Wie ze ziet, denkt onmiddellijk aan gladbeenige

Langshan's, die vooral in Duitschland zoozeer in aanzien zijn, en het is dan ook geen wonder, dat vele Duitsche (en ook Engelsche) liefhebbers verklaren dat de Orpington's „humbag” zijn en niet anders dan Langshan's met onbevederde beenen. Intusschen, terwijl de strijd voortduurt, is het den heer Cook gelukt, eene groote partij ten gunste der Orpington's op zijne hand te krijgen, een „Orpington-club” te vestigen die reeds 200 leden telt, en op de groote tentoonstellingen in Engeland eene afzonderlijke klasse voor zijn „maaksel” te erlangen, waarin o. a. op de in 1888 gehouden Crystal Palace Show, reeds een 30tal dezer nieuwelingen voor het front kwamen.

Tegen de bewering van hen, die de Orpington's eenvoudig voor gladbeenige Langshan's houden, verzekert de heer Cook, dat hij de Orpington's gemaakt heeft van Plymouth Rock, Minorca en Langshan. Onwillekeurig denken wij bij het lezen en schrijven dier compositie aan de recepten in een keukenboek, en ontbreekt slechts aan de openhartige verklaring van den heer Cook de mededeeling dat zijn Orpington's bestaan uit:

? deelen Plymouth Rock.

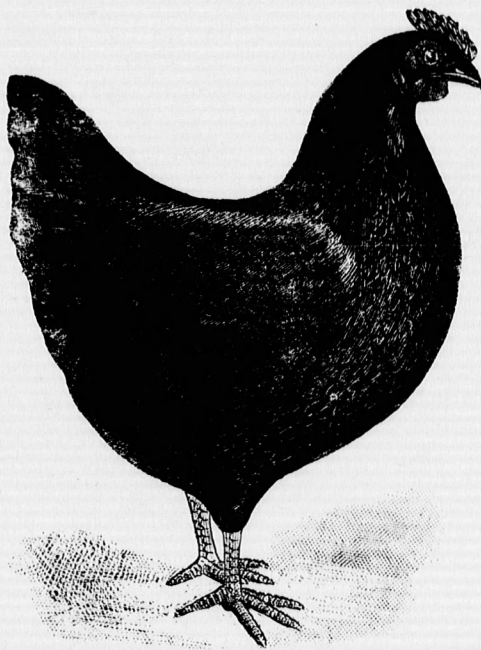
? deelen Minorca.

? deelen Langshan.

Laat dat onder gestadig omroeren een jaar of vijf gisten en door elkaar werken, en ge zult Orpington's hebben. Maar „raillerie à part.” Een feit is het dat de Orpington's in Engeland als een nieuw ras erkend zijn, dat eene Orpington-club

bestaat, en dat die club een standaard heeft vastgesteld.

Aan de hand van Mr. Cook zelf, zullen wij trachten onzen lezers eene beschrijving te geven, en al dadelijk beginnen met de opmerking, dat reeds 2 soorten van Orpington's bestaan, nl. die met *enkelen*, en die met *rozekam*. Op het eerste gezicht, wij zeiden het reeds, zijn die met enkelen kam Langhan's, en wij gelooven dat ieder zich die wel zal kunnen voorstellen.

Orpington-Hen.

Vooraf echter moet ons nog eene opmerking uit de pen, en wel deze: wanneer het waar is wat de heer Cook zoo pertinent verzekert dat „Orpington” is het resultaat van Plymouth Rock-Minorca-Langshan, dan is het ons niet recht duidelijk, dat ook eene variëteit van den Orpington met *rozekam* bestaat.

Wij geven alzoo Cook's eigen standaard met *enkelen* kam, zoodat onze lezers door in de plaats van de enkele, zich een dubbele kam voor te stellen, van beiden een denkbeeld kun-

nen maken.

Haan:

Gevederte. — Zwart met groenen weêrschijn, zonder bruine of anders gekleurde veëren.

Kam. — Enkel, gelijkmatig getand, recht opstaand, iets grooter dan bij een Plymouth Rock.

Wangen en oorlellen. — Rood.

Snavel. — Donker hoorn-kleurig of zwart, sterk en sierlijk gebogen.

Beenen. — Glad, zonder veëren; aan

iedereen voet 4 teenen met witte nagels.

Staart. — Groot en in een sierlijken bocht gedragen.

Houding en voorkomen. — Zeer gracieus, flink recht opstaand.

Gewicht. — Niet onder 9 pond (Engelsch) bij volwassen dieren.

Rug. — Zeer weinig gebogen.

Niet voldoende ontwikkeling, hangende kam, bruine of andere dan zwarte vederen, gevlekte oorlellen, krom of scheef borstbeen, zijn gebreken, die niet licht geteld mogen worden.

Hen:

Houding en voorkomen. — Gracieus en symmetrisch.

Kam. — Als bij een Langshan, enkel, rood, gelijkmatig getand, recht opstaand.

Snavel. — Als bij den haan.

Kop. — Vol en min of meer achterwaarts gebogen.

Oogen. — Bruin met zwarte pupillen, levendig.

Borst. — Recht en vol, met recht borstbeen.

Staart. — Middelgroot, niet steil.

Beenen. — Kort en sterk, donker of zwart, witte nagels aan de voeten en zonder veeren. Bij overjarige hennen worden de beenen iets lichter van kleur.

Gewicht. — Bij volwassen dieren niet onder 7 pond (Engelsch).

Gevederte. — Prachtig zwart, met groenen weerschijn; dieren ouder dan 3½ jaar worden grijs, en zijn dus niet meer voor tentoonstellingen geschikt.

Niet voldoende ontwikkeling of grootte, gekleurde veeren, hangende kam, zijn bepaalde fouten.

Verder zegt Cook:

Ik heb den standaard als boven omschreven bewerkt; wanneer echter na verloop van tijd de Orpington-club voor goed gevestigd is, zal zonder twijfel in enkele punten nog eenige wijziging ge-

bracht worden. De Orpington heeft de verwachting van allen, die er de proef mee namen, overtroffen. Zij telen gemakkelijk voort. Ik heb er vier stammen van, die niet aan elkaar verwant zijn, zoodat er geen gevaar bestaat voor in-teelt, en ik twijfel niet, of zij zullen spoedig het hoen zijn bij uitnemendheid.

Voor den heer Cook willen wij het hopen. Wie zich herinnert, hoe eenige jaren geleden ook in ons land eene soort „Langshan”-koorts heerschte (gelukkig slechts sporadisch) en daarvoor o. a. bij de verkooping in den Bot. Zoöl. tuin te 's-Gravenhage voor Nederland ongekend hooge prijzen werden besteed, en hoe spoedig die duurte over was, zal begripen, dat althans bij ons de Orpington-trek niet zoo'n vaart zal nemen.

In Engeland is de vraag intusschen zoo sterk, dat men met moeite ze kan bekomen, en het gewone gevolg daarvan zal zijn, dat velen „kat in den zak” koopen, totdat te avond of morgen een ander Engelsch fokker weer een ander ras „maakt” en zodoende de prikken levend houdt.

In de *Practische Geflügel Züchter* deelt de heer H. Martin van Lehrte zijn meening mede over de Orpington's. Op de laatst gehouden Cristal Palace tentoonstelling, waar zij als een „niewwtje” opgang maakten, heeft hij ze aan strenge critiek onderworpen, maar blijft de meening toegedaan, dat de Orpington's niet anders zijn dan „gladbeenige Langshan's.” Het moge waar zijn, dat Cook door de bekende kruising iets gemaakt heeft en anderen ze hebben „nagemaakt”, waardoor, vooral onder de hanen, er voorkwamen met grootte en kleine, roode en blauwe kammen, hoog en laag op de pooten, enz. enz. Maar de „echten” waren Langshan's en niets anders dan „Langshan's”, en hij raadt dan ook aan, den Engelsen hunne Orpington's te gunnen, maar ze in Duitschland te blijven noemen: „glattbeinige Langshan's”.

DORKING'S.

De Dorking's zijn een echt Engelsch hoender-ras, en als zoodanig nemen zij op de groote Engelsche tentoonstelling doorgaans eene voorname plaats in, en ziet men ze daar in kolossale, prachtige exemplaren. In de catalogi van de groote Engelsche Landbouw-tentoonstelling (the Dairy Show) worden ze altijd No. 1 genoemd, en in zoover zouden wij wel meê nationaal gestemd willen zijn, dat wij wel wilden, ook op de programma's van onze tentoonstellingen, in de allereerste plaats onze Hollandsche rassen genoemd te zien; niet dat we die daarom altijd de *beste* zouden heeten, evenmin als wij kunnen dweepen met de charme der Engelschen, de Dorking's. Wij zijn het eens met iemand, dien wij hoorden zeggen: „ik vind ze mooi om te zien, maar niet om te hebben.” Alleen de donkere en witte zouden ons nog eenigszints kunnen bekoren. Als leghoenders zijn ze van weinig beteekenis, maar daarentegen nemen ze als tafelhoenders eene eerste plaats in. Zij leveren prachtig malsch vleesch, en als zoodanig verdienen zij alle aanbeveling. Een groot bezwaar bij het kweken van Dorking's zijn de kuikens: deze zijn zeer gevoelig en teer gedurende de eerste 2 à 3 maanden van hun bestaan; zitten zij echter eens goed in de veeren dan groeien ze flink door, en zijn bij goede voeding zeer spoedig goed voor de tafel. Zij leggen zelden binnen het half jaar, meestal zijn ze 7 à 8 maanden oud, eer het eerste ei komt.

Zij komen voor in 4 variëteiten, als:

Donkere-, Zilvergrijze-, Witte- en Koekoeksveeren (deze laatste echter weinig.)

Algemeene eigenschappen.

H a a n :

Snavel. — Sterk.

Kam. — Bij de donkere enkele en rose-, bij de zilvergrijze enkele, en bij de witte en koekoeksveeren dubbele of rose-kam.

Dit is een opmerkelijk, bij geene andere rassen voorkomend verschijnsel, n.l. dat de kleur den vorm der kam bepaalt.

Bij „enkelen kam” moet deze flink rechtop staan, dik zijn, flink op den kop gebouwd, diep en regelmatig getand, en zonder uitwassen of zijspranken.

Bij „roze-kam” niet groot, vast op den kop, gelijkmatig getand met vierkant front, en in een flinke punt uitlopend.

Kop. — Groot.

Oogen. — Groot.

Kinellen. — Lang en flink neerhangend.

Hals. — Zwaar, niet lang, goed met sierveeren bezet.

Borst. — Vol, vooruitstekend, met lang, recht borstbeen.

Lijf. — Groot, breed enforsch gebouwd.

Rug. — Breed en lang, naar achteren eenigszins taps toeloopend.

Vleugels. — Groot en goed omhoog gedragen.

Staart. — Groot en zwierig, vrij hoog gedragen, zonder daarom in eekhoornvorm te vervallen.

Sikkel-veeren. — Lang en breed, sierlijk gebogen.

Staart-dekveeren. — Vol en lang.

Dijen. — Dik en sterk, door het geveldte goed bedekt.

Beenen. — Kort en stevig, met sporen aan de binnenzijde.

Voeten. — Groot en breed, met vijf teenen, de vijfde teen opwaarts gedragen en goed van de 4^e afgescheiden, de andere recht en goed gespreid.

Algemeen voorkomen. — Zwaar en vierkant, niet lomp, maar trotsch, indrukwekkend.

H e n :

Snavel. — Sterk.

Kam. — Enkel of dubbel bij donkere, enkel bij zilver-grijze, en dubbel of roze bij witte en koekoeksveeren. De enkele kam moet langs eene zijde van den kop neervallen, de roze moet

klein zijn, goed vast op den kop
zitten en gelijkmatig getand zonder
oneffenheden, in een punt uitloopen.
Kinlellen. — Niet te groot en sierlijk
afgerond.

Borst. — Vol en rond, met lang en recht
borstbeen.

Lijf. — Groot, vol en sterk.

Rug. — Breed en plat, naar den staart
een weinig taps uitlopend.

Donkere Dorking-Haan.

Kop. — Groot, maar niet grof.

Oogen. — Vol en met zachte uitdrukking.

Hals. — Dik, niet lang.

Vleugels. — Groot en goed omhoog ge-
dragen.

Staart. — Breed en vol, tamelijk hoog

gedragen, doch zonder eekhoorn-dracht.

Dijen. — Dik en sterk, goed door het gevederte bedekt.

Beenen. — Kort en sterk.

Voeten. — Groot en breed met 5 teenen, de 5^e teen naar boven gedragen en goed afgezonderd van de 4^e, de anderen recht en goed uitgespreid.

Algemeen voorkomen. — Flink en zwaar.

Kleur-punten.

Donkere Haan.

Met het noemen der punten is niet de bedoeling, dat andere kleur-schakeeringen (donkerder of lichter) daarvan worden buitengesloten. Wij geven de punten voor die nuance, welke het meest in den smaak valt van beoordeelaars en liefhebbers. Het spreekt van zelf dat eene lichtere kleur-schakeering b.v. bij overigens goede eigenschappen, even goed als de door ons beschrevene zal kunnen volstaan en voldoen. Uit de lijst der afkeurings-punten blijkt dan ook dat aan de kleur niet zoo groot gewicht wordt gehecht.

Kop. — Wit-grijs of grijs-wit of staal-grijs met zwart gestreept.

Hals-sierveeren. — Als boven.

Kam en Wangen. — Rood.

Oorlellen. — Rood of rood met wit, rood verdient de voorkeur.

Snavel. — Hoorn-kleur.

Oogen. — Oranje- of donker-rood.

Kinlellen. — Rood.

Borst. — Zwart of zwart met wit gevlekt.

Onderlijf en Dijen. — Zwart.

Rug-, Schouderdek- en Zadelveeren. — Wit met zwart of staalblauw.

Vleugel-bocht. — Zwart met wit.

Vleugel-dekveeren. — Metaal-zwart, een duidelijken band vormend.

Groote slagpennen. — Zwart of zwart met wit.

Kleine slagpennen. — Wit en zwart.

Staart en Sikkelveeren. — Zwart of

zwart met weinig wit. Het eerste verdient de voorkeur.

Staart-dekveeren. — Zwart of grijs.

Beenen, Voeten en Nagels. — Wit.

Hen:

Kop. — Bovendeel zwart, onder de oogen grauw.

Kam. — Hoog-rood.

Wangen. — Rood.

Oorlellen. — Rood of rood met wit, het eerste verdient de voorkeur.

Kinlellen. — Rood.

Snavel. — Hoorn-kleur.

Oogen. — Oranje of donkerrood.

Hals. — Zwarte of donkergrijze streepen op lichter grond.

Borst. — Bruin, zalmkleur, onder de keel iets meer donker en ook bruin met zwart gevlekt.

Rug- en Schouder-dekveeren. — Donker met duidelijk witte schacht-lijn op iedere veer.

Vleugelboog. — Als boven, zonder rood.

Groote Slagpennen. — Zwart of zwart met wit.

Kleine Slagpennen. — Zwart, de buitenste in lichter overgaande.

Staart en Staart-dekveeren. — Zwart of graauw-bruin.

Dijen. — Zwart.

Beenen, Voeten en Nagels. — Wit.

Kleurpunten bij Zilveren Dorking's.

Haan:

Kop. — Zilverachtig wit.

Hals-sierveeren. — Zuiver zilver-wit zonder strepen.

Kam, wangen en lellen. — Koraal-rood.

Snavel. — Hoorn-kleur of wit.

Oogen. — Oranje.

Borst. — Glanzend zwart.

Dijen en onderlijf. — Zwart.

Rug. — Zuiver zilver-wit.

Schouder-dekveeren. — Dito, zonder vlekken.

Zadel-veeren, — Zuiver zilver-wit.

Vleugel-bocht. — Dito.

Vleugel-dekveeren: Groen-zwart.
 Groote slagpennen. — Zwart met wit gevlekt.
 Kleine slagpennen. — Buitenste wit, de andere zwart.
 Staart. — Glanzend zwart.
 Sikkel- en staart-dekveeren. — Dito.
 Beenen, voeten en nagels. — Wit.

Hen:

Kop. — Zilver-wit met licht grijze teekening.
 Hals-veeren. — Idem met zwart gestreept.
 Kam, wangen en lellen. — Hoog rood.
 Oogen. — Oranje.
 Snavel. — Hoornkleur of wit.
 Borst. — Rood of zalmkleur, naar het onderlijf in grijs overgaande.
 Dijen en onderlijf. — Grijs.
 Rug-, schouder-, dek-, zadel-, vleugel-veeren. — Zilver-grijs met geringe teekening van donker-grijs op iedere veer; de schachten der veeren wit.
 Groote slagpennen. — Grijs of zwart.
 Kleine dito. — Grijs.
 Staart. — Grijs, iets donkerder dan de vijfveeren, zwarte standveeren.
 Beenen, voeten en nagels. — Wit.

Bij Witte Dorking's.

Haan en Hen:

Kam, wangen en lellen. — Hoog-rood.
 Snavel. — Wit.
 Oogen. — Oranje.
 Veeren. — Zuiver wit, zonder schijn van andere kleur.
 Beenen, voeten en nagels. — Wit.

Bij Koekoeksveeren.

Haan en Hen:

Kam, wangen en lellen. — Hoog-rood.
 Snavel. — Wit of hoorn-kleur.
 Oogen. — Oranje.
 Lijf. — Licht blauw-grijze grond, iedere veer omzet met donkergrijsen of blauwen rand; de teekening moet

overal zoo symmetrisch mogelijk zijn en de twee kleuren zooveel mogelijk ineen loopen, zoodat geen bepaalde scheidingslijn tusschen de twee in het oog loopt.

Beenen, voeten en nagels. — Wit.

Numerieke waarde der punten bij donkere.

Op 100 af te trekken voor:

Haan:

Onvoldoende grootte	15
Slechte vorm	20
Fout (ook in kleur) aan beenen en voeten	20
Leelijke kop	5
Dito kam	10
Dito kleur	5
Krom (gebogen) borstbeen	10
Slechte stand van den staart	5
Onfrisch voorkomen	10

Onverschoonbare fouten.

Zeer hoog op de beenen, kromme of misvormde beenen en voeten, ontbreken van den vijfden teen, gele nagels, sporen aan de buitenzij der beenen, bevederde of anders dan witte beenen, war-staart, geheel zwarte rug of veel vlekken in de veeren.

Hen:

Onvoldoende grootte	20
Fouten (ook kleur-) aan beenen en voeten	25
Slechte vorm	25
Slechte kleur	5
Onfrissche toestand	10
Leelijke kop en kam	5
Krom borstbeen	10

Onverschoonbare fouten:

Mismaaktheid van welken aard ook, zeer hoge beenen, kromme teenen, gemis van vijfden teen, gele nagels, bevederde beenen, anders dan witte beenen, war-staart, geheel zwart gevederte.

Numerieke waarde der punten bij zilveren.

Op 100 af te trekken voor:

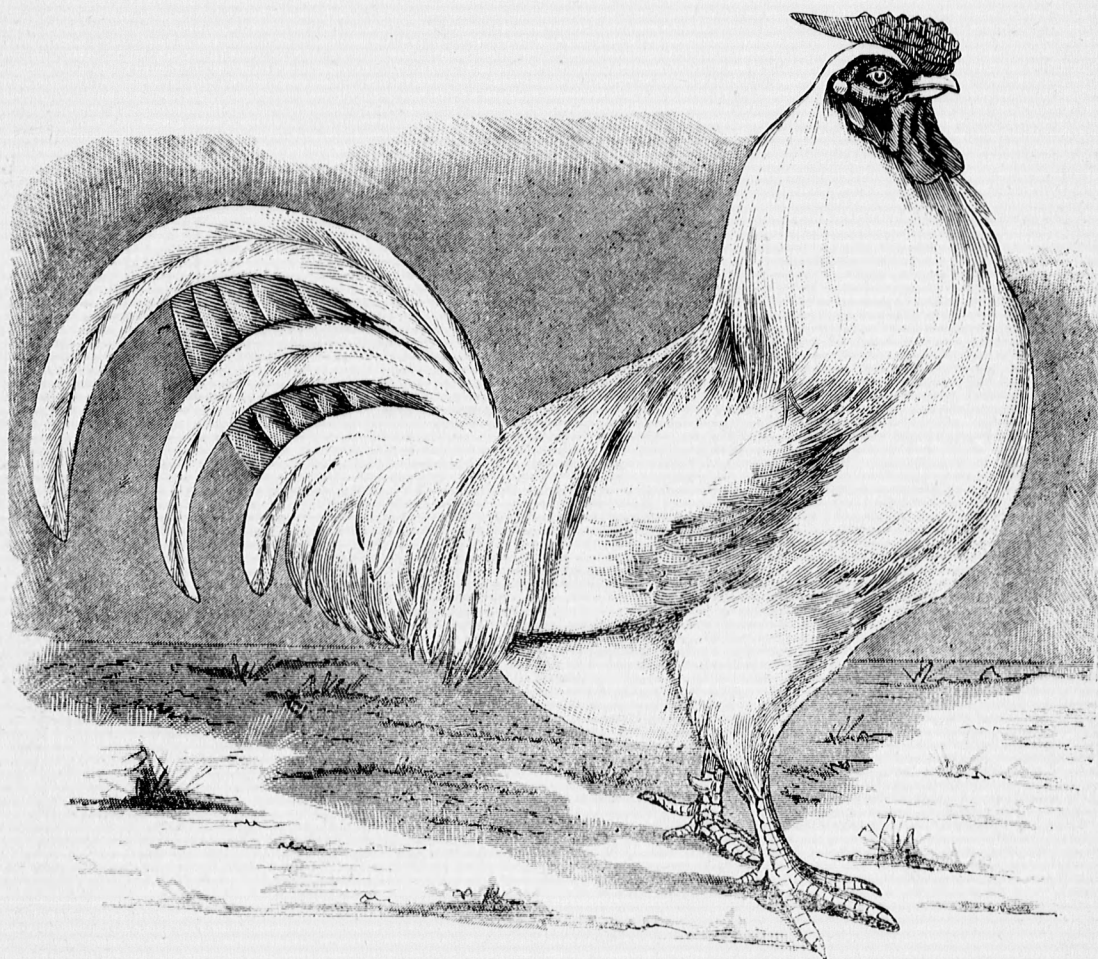
Haan:

Onvoldoende grootte	12
Slechte vorm	12
Foot (ook in kleur) aan beenen en voeten	15

Krom borstbeen	10
Verkeerde stand van den staart	10
Onfrissche toestand	10

Onverschoonbare fouten:

Andere dan enkele kam; anders dan vijf teenen; gele nagels, sporen aan de

Witte Dorking-Haan.

Te grove kop	5	buitenzij der beenen, beenen die bevederd
Leelijke kam	7	zijn of anders dan wit, veel wit in de
Wit in de oorlellen	4	staartveeren, bruine veeren, gele tint in
Witte veeren in borst of dijen	15	de veeren, mismaaktheid, war-staart.

Hen:

Onvoldoende grootte	15
Slechte vorm	15
Fout (ook in kleur) aan beenen en voeten	10
Leelijke kop en kam.....	5
Wit in de oorlellen.....	5
Slechte kleur van 't lijf.....	15
Slechte kleur van de borst.....	15
Krom borstbeen.....	10
Onfrissche toestand	10

Onverschoonbare fouten:

Anders dan enkele kam, anders dan vijf teenen, bevederde of anders dan witte beenen en voeten, grijze borst, mismaaktheid.

Bij witte.

Haan en Hen:

Onvoldoende grootte	15
Dito vorm.....	15
Fouten aan beenen en voeten	15
Leelijke kop en kam.....	15
Wit in de oorlellen.....	5
Anders dan zuiver wit	10
Krom borstbeen	10
Verkeerde stand van den staart	5
Onfrissche toestand.....	10

Onverschoonbare fouten:

Enkele kam, gekleurde veëren, anders dan vijf teenen, misvorming, bevederde of anders dan witte beenen en voeten, warstaart.

Bij Koekoeksveëren.

Onvoldoende grootte	15
Dito vorm.....	15
Fouten aan beenen en voeten.....	15
Leelijke kop en kam.....	15
Wit in de oorlellen.....	5
Slechte kleurschakeering.....	10
Krom borstbeen.....	10
Verkeerde stand van den staart	5
Onfrissche toestand.....	10

Onverschoonbare fouten:

Anders dan rose-kam, mismaaktheid, gekleurde veëren, anders dan vijf teenen, bevederde of anders dan witte beenen en voeten, warstaart.

SPAANSCH HOENDERS.

Als vrij zeker kan worden aangenomen, dat tusschen de Italiaansche en Spaansche hoenders verwantschap bestaat. In kam, bouw, kinlellen en niet-broedlust komen ze met elkaar overeen.

Oorspronkelijk schijnen de Spaansche hoenders niet die grootte witte wangen gehad te hebben, die tegenwoordig bij de Wit-wangen hoofdzaak zijn, maar eerst later, door jarenlange teelt, verkregen te zijn, en vooral Engelsche fokkers hebben zich daar speciaal op toegelegd.

Onder „Spaansche hoenders” begripen wij:

- 1e. De z.g. Wit-wangen.
- 2e. De Andalusiërs.
- 3e. De Minorca's.

De Wit-wangen werden 't meest aange troffen, maar vinden in den laatsten tijd duchtige mede-dingers in de Minorca's. Er is een tijd geweest, dat zij door gingen voor de beste leghoenders, en dat zij inderdaad goede eier-producenten zijn is zeker, zoowel om de grootte als het aantal der eieren. Daarbij komt dat zij in betrekkelijk kleine ruimten, mits zorgvuldige behandeling, zeer goed gedijen, en dat zij zelden of nooit broedsch worden.

In ieder geval zijn zij om die hoedanigheden aanbevelenswaardig, en dat te meer, wanneer zij zoo veel mogelijk voldoen aan de eischen, die op tentoonstellingen gesteld worden; dat is, wanneer zij door imposant voorkomen, glanzend zwarten vederdos, zuiver witte, gladde wangen, inderdaad fraai kunnen heeten, wat niet het geval is bij zooveelen, die

men ziet met leelijke kammen, gerimpelde, gevlekte wangen en doffe, vale veëren. Dan toch zijn ze, naar onze meening, bepaald afzichtelijk.

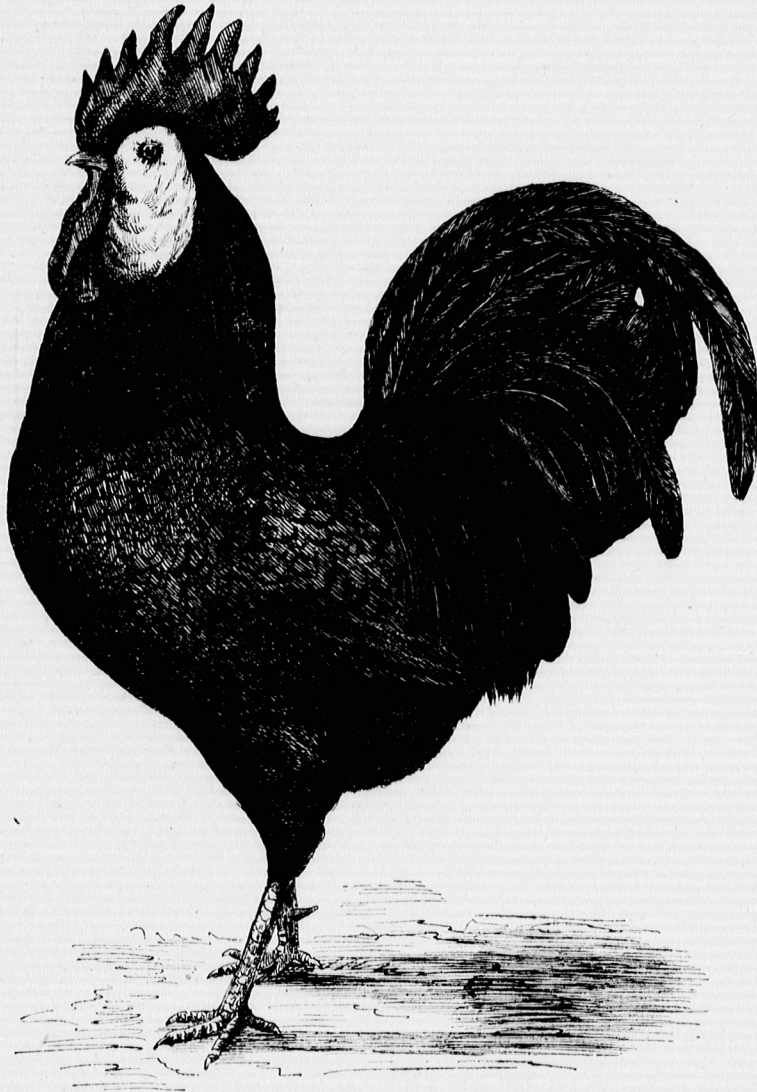
Wij zullen trachten de eischen, die

1. *Spaansche Wit-wangen.*

Algemeen voorkomen:

Houding. — Fier en bevallig.

Lijf. — Slank maar stevig.

Spaansche Wit-wang.

voor de verschillende Spaansche variëteiten gesteld worden, zoo duidelijk mogelijk te omschrijven.

Hals. — Lang, met weinig bocht.

Borst. — Goed gewelfd en vol.

Beenen. — Hoog, sterk.

Staart. — Met lange, sierlijk gebogen sikkelveeren.

Het geheel moet een deftig, trotsch, maar niettemin elegant voorkomen zijn. De haan moet 55 à 60 centim. hoog zijn; de hen 40 à 50.

Bijzondere eigenschappen :

H a a n :

Kop. — Lang en breed.

Kam. — Enkel, zuiver rood, groot, diep en regelmatig getand, rechtop staand.

Snavel. — Niet te lang, sterk, donker hoornkleur.

Oogen. — Groot en levendig.

Wangen. — Groot, wit, glad zonder veertjes of haartjes, boven het oog tot aan den kam reikende en als 't ware met de oorlellen een crème-wit, rimpelvrij vlak vormende, dat bijna tot aan de keellellen reikt.

De wangen zijn bij deze het hoofdpunt: hoe grooter, gladder, zuiverder wit, des te beter.

Keellellen. — Rood, lang.

Hals. — Hoog-op en eenigszins achter-arts gebogen.

Rug. — Vrij breed en rond, naar het zadel smaller uitlopend.

Zadel. — Afhellend en flink behangen.

Vleugels. — Lang, goed ontwikkeld, vast tegen 't lijf.

Staart. — Groot, gespreid, met lange, sierlijk gebogen sikkelveeren, goed rechtop gedragen (niet à la eek-hoorn).

Schenkels en voeten. — Lang en krachtig, glad, met lange, dunne teenen.

De H e n gelijkt, afgescheiden van de geslachts-kenmerken, op den haan. Het beduidende verschil ligt in de kam, die bij de hen over eene zijde neerhangt; hoe flinker die kam ontwikkeld is, en dus de zijde waar zij

hangt 't meest bedekt, des te beter. Even als bij andere groot-kammige hoenders, krimpt ook bij deze de kam in den ruitijd aanmerkelijk in, om later, wanneer de hen tegen den leg is, weer tot de gewone, volle ontwikkeling te komen.

Kleurslagen :

Vroeger was alleen sprake van Zwarte; later kregen wij Witte en allerlaatst zagen wij Blauwe en Koekoeksveeren.

De Z w a r t e.

Bij deze dient bijzonder gelet te worden op flink en fraai voorkomen, op groote, gladde, zuiverwitte (of crème) wangen, grooten, regelmatigigen kam, sterke, gladde, donkergrijze beenen, langen hals, fraai gevederte en (bij den haan) flink ontwikkelden, van groote sikkelveeren voorzien staart.

Niet voldoende ontwikkelde exemplaren, met leelijk gevlekte, kortbeenige wangen, maken een onaangenaam figuur.

De Witte kunnen ons minder bekoren dan de Zwarte: het wit gevederte maakt met de groote witte wangen een weinig aesthetisch geheel uit.

Zij moeten zuiver wit van veeren zijn en de beenen van donker tot zeer licht grijs.

De Blauwe en Koekoeksveeren gelijken in kleur, de eersten op blauwe Andalusiërs (zie onder), terwijl de anderen de kleurschakeering moeten hebben, als vroeger beschreven bij de Plymouth Rocks en anderen.

De groote gladde wangen komen bij deze beter voor dan bij de witte.

Numerieke waarde der punten bij al de kleurslagen.

Op 100 af te trekken voor:

H a a n :

Niet zuiver rechtop staande kam, niet regelmatig gevormd 20

Valsche veëren (of slechte teekening)	15
Te dikke wangen.....	10
Vlekken in de wangen.....	10
Niet voldoende lichamelijke ontwik-	
keling	15
Te kleine of misvormde wangen.....	15
Niet voldoende ontwikkelde staart.....	15

Onverschoonbare fouten :

Overhangende kam; anders dan enkele kam; mismaaktheid; gedrongen figuur met korte beenen; roodgevekte wangen; lichtgrijze, bevederde beenen.

Hen :

Niet voldoende ontwikkelde, slecht ge-	
tande kam	15
Vlekken in de wangen ..	10
Niet voldoende algemeen voorkomen	15
Te kleine wangen	15
Rimpels in de wangen	10
Te dikke wangen.....	10
Te hoog gedragen staart	10
Valsche veeren, slechte teekening.....	15

Onverschoonbare fouten :

Staande kam; andere dan enkele kam; mismaaktheid; gedrongen figuur met korte beenen; roodgevekte wangen; licht grijze of bevederde beenen.

II. *Andalusiërs.*

Algemeene eigenschappen :

Haan :

Kop. — Groot en breed.
Snavel. — Lang, niet dun.
Kam. — Enkel, goed ontwikkeld, zuiver recht en rechtop staand, diep getand.
Kinlellen. — Zeer lang, fijn en dun.
Wangen. — Fijn, glad en zonder wit.
Oorlellen. — Middel-groot, glad, eenigs-

zins ovaal, vast tegen den kop sluitend.
Zonder plooien of rimpels.

Hals. — Lang, achterover gedragen, met rijk behang.

Lijf. — Rank, breed bij de schouders, naar den staart taps toeloopend.

Rug. — Eenigszins rond.

Vleugels. — Lang, maar vast tegen het lijf.

Borst. — Rond en vooruitgedragen.

Beenen en voeten. — Lang, glad met dunne teenen.

Staart. — Met flinke sikkelveeren, goed rechtop staand (geen eekhoornstaart).

Algemeen voorkomen. — Flink ontwikkeld, fier en statig.

Hen :

Als de haan, met inachtneming van de geslachts-kenmerken en met het verschil, dat bij deze de kam over eene zijde van den kop neerhangt.

Kleurpunten.

Haan en Hen :

Snavel. — Donker hoorn-kleur.

Oogen. — Oranje of rood.

Kam, wangen en kinlellen. — Schitterend rood.

Oorlellen. — Zuiver wit.

Beenen. — Lei-blauw.

Borst. — Donkerblauw.

Overig gevederte. — Lei-blauw met donkerblauw (bijna zwart) op iedere veer afgezet; bij den haan zijn de sierveeren, zadel-, hehang- en sikkelveeren schier zwart met purperen weerschijn.

Numerieke waarde der punten.

Op 100 af te trekken voor :

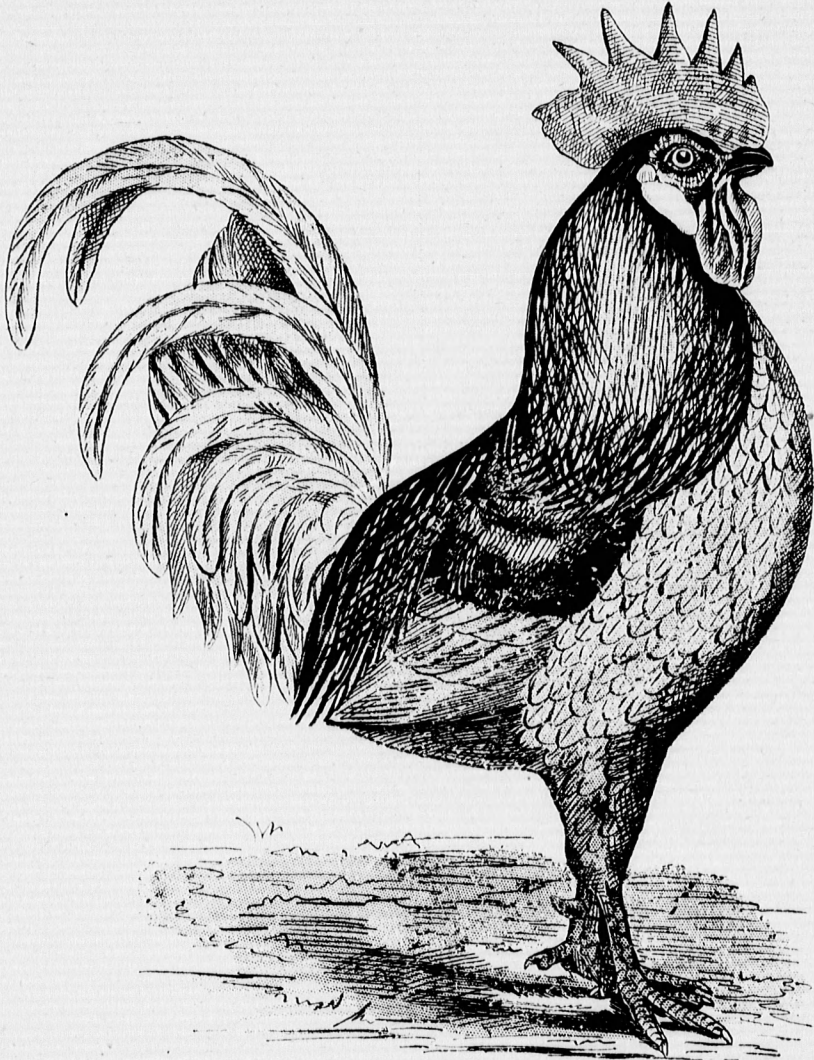
Haan en Hen :

Leelijke kam	10
Rimpels in de oorlellen.....	5
Roestvlekken (of rood) in de oorlellen	5
Onvoldoende sierveeren.....	8

Leelijke staart.....	15
Slechte kleur	20
Onvoldoende ontwikkeling.....	10
Onevenredige bouw.....	15
Onfrisch voorkomen	12

III. *Minorca's.*

Dat ook de Minorca's behooren onder de Spaansche hoenders, en eigenlijk, zij 't dan ook met inbrenging wellicht van

Andalusiër Haan.

Onverschoonbare fouten :

Anders dan roode wangen ; vijf teenen ; bevederde beenen ; anders dan blauwe beenen ; roode, gele of witte veeren, onverschillig waar.

vreemd bloed, zwarte (of witte) Andalusiërs zijn, gelooven wij stellig. Wie Andalusiërs gehouden heeft, weet hoe tal van zwarte kuikens voortkomen uit zelfs het onberispelijkste paar blauwe, en soms ook

witte. Nu is wel bij de Minorca's de kam wat grooter dan bij de Andalusiërs en stelt men als eisch bij de goede, dat zij wat hooger op de beenen staan, maar over 't algemeen hebben zij in uiterlijk en eigenschappen zooveel overeenkomst met deze, dat twijfel omtrent afkomst bijna niet mogelijk is.

De Minorca's worden aangetroffen in zwarte en witte; vooral in Engeland zijn zij zeer gewild en op iedere tentoonstelling gaat het daar met de Minorca's als hier en in België met de Leghorn's, n.l. dat deze bij groote massa's worden ingezonden.

Het zijn dan ook inderdaad fraaie en aanbevelenswaardige hoenders. Hun flink voorkomen, kloeke houding, gepaard met uitmuntende hoedanigheden van ei- en vleeschproductie, zijn altemaal aanbevelingen, zoowel als hunne weinige neiging tot broedlust. Vooral de witte zijn aan te bevelen. Beter nog dan de zwarte voldoen zij aan de eischen, die men kan stellen voor een nut- en sierhoen. De groote afmeting der eieren, het saprijke vleesch, winnen het van de zwarte, hoewel ook deze alle aanbeveling verdienen.

Voor de tentoonstellings-exemplaren worden in Engeland (en ook in België) de volgende eischen gesteld.

Algemeene eigenschappen:

H a a n :

Snavel. — Niet te groot. Sterk.
Kam. — Enkel, groot, vleezig, met breede stevige basis, ruw, gelijkmatig diep getand, zonder uitwassen of zijspranten.
Kop. — Groot en kloek genoeg om als drager van den grooten kam te dienen.
Kinlennen. — Lang, afgerond en fijn van weefsel.
Wangen. — Zuiver glad, zonder veertjes of haartjes.
Oorlennen. — Zacht, eenigszins ovaal, goed tegen den kop sluitend, niet te groot.

Oogen. — Vol.

Hals. — Lang met sierlijke bocht en volop lange sierveeren.

Lijf. — Bij de schouders flink breed en gezet.

Rug. — Breed en vrij lang, naar den staart eenigszins taps toeloopend.

Vleugels. — Middellang, vast tegen 't lijf gedragen.

Borst. — Vol.

Beenen en voeten. — Middellang en sterk.

Teenen. — Vier, fijn, wijd gespreid.

Staart. — Vol, met goed gebogen sikkelveeren en achteruit gedragen.

Afmeting. — Vrij groot.

Houding en voorkomen. — Flink en sierlijk.

H e n :

Snavel. — Niet te groot. Sterk.

Kam. — Groot, enkel getand, een bocht vormend, flink langs eene zijde van den kop overvallend, zonder uitwassen of zijpunten.

Kop. — Groot en vol.

Kinlennen. — Lang, goed afgerond, fijn.

Wangen. — Glad, zonder haartjes of veertjes.

Oorlennen. — Niet te groot en iets ronder dan bij den haan, maar toch nog eenigszins ovaal, vast tegen den kop.

Oogen. — Vol.

Hals. — Lang, gebogen.

Lijf. — Groot en stevig, breed bij de schouders.

Rug. — Breed en vrij lang.

Vleugels. — Vrij lang, vast tegen 't lijf gedragen.

Borst. — Rond en vol.

Dijen. — Stevig.

Beenen. — Middellang.

Teenen. — Vier, fijn, wijd gespreid.

Staart. — Sierlijk en goed achteruit gedragen. (Vooral niet hoog).

Afmeting. — Groot.

Houding en voorkomen. — Naar evenredigheid flinker en vierkanter dan de haan, maar rustiger dan deze.

Kleurpunten: Zwarte.

Haan en Hen:

Snavel. — Donker hoornkleur.
Oogen. — Donker.

Witte.

Haan en Hen:

Snavel. — Wit.
Oogen. — Donker.

Witte Minorca Haan.

Kam, wangen en kinlellen. — Bloed-rood.
Oorlellen. — Zuiver wit.
Gevederte. — Glanzend groen-zwart.
Beenen. — Zwart of donker leiblauw.

Kam, wangen en kinlellen. — Bloedrood.
Oorlellen. — Zuiver wit.
Gevederte. — Zuiver glanzend wit.
Beenen. — Wit.

Numerieke waarde der punten.

Op 100 af te trekken voor:

Haan en Hen:

Leelijke kam	20
Idem oorlellen	20
Slechte kleur en voorkomen.....	20
Onvoldoende grootte	15
Onevenredige bouw.....	15
Anders dan donkere oogen.....	10

Onverschoonbare fouten:

Mismaaktbeid; wit in de wangen: bij den haan overhangende, en bij de hennen opstaande kam; war-staart; veeren aan de beenen; valsche veeren; anders dan 4 teenen aan de voeten; beenen anders gekleurd dan zwart of leiblauw bij de zwarte, of wit bij de witte.

De Fransche Rassen.

Van alle landen (althans in Europa) staat Frankrijk, wat betreft de hoenderfokkerij als industrie, bovenaan. Voor duizenden en nogmaals duizenden guldens worden van daaruit hoenders en eieren gezonden naar Engeland en andere landen, terwijl bovendien in de eigen comsumtie wordt voorzien.

De Fransche rassen zijn dan ook algemeen bekend en om de groote eierproductie en om de uitstekende hoedigheden voor de tafel.

Wij willen successievelijk die rassen behandelen; voorop dient echter gezegd dat, hoewel wij ook in deze de mode willen volgen, en dus onze beschrijving inrichten naar de tegenwoordige tentoonstellings-eischen, wij daarmee niet willen zeggen, die in alle opzichten te deelen. Naar onze meening toch heeft de zoogenaamde veredeling ook van uitsluitende nut-hoenders, aan het eigenaardig type dier rassen afbreuk gedaan, en is het brengen van vreemd bloed niet altijd

gevolgd door verbetering, al heeft men in fraaiheid al gewonnen. Maar — wij moeten meê! en daarom onderwerpen wij ons, zij 't soms al makkende, aan wat men tegenwoordig eischt.

Wij beginnen met het ras, dat het meest bekend en het meest verspreid is, n.l. met de *Houdan's*. Tafelhoen bij uitnemendheid, is 't ook als leghoen aanbevelenswaard, vooral wanneer het zich in alle vrijheid kan bewegen. In beperkten loop vereischen de Houdan's bijzondere zorg, vooral het soort dat wij tegenwoordig kennen als „Engelsche Houdan's.” De Engelschen, die overal, waar het fokkerij betreft, trachten te verbeteren en te verfraaien, hebben vooral de Houdan's tot doelwit hunner manie gekozen, en getracht door kruising met zilver Padua's, vooral groote kuiven, en bovendien meer regelmatige kleur-schakeering te verkrijgen.

Dat doel is in zoover bereikt, dat de tegenwoordig gewilde Engelsche Houdans prijken met enorme kuiven, iets wat vooral schade doet aan de eierproductie, daar, wat wij reeds vroeger zeiden van de Padua's, die kuiven oorzaak worden, dat men ze vast moet houden, omdat de kuiven het gezicht benemen, en bij aanhoudend regenachtig weer aanleiding geven tot oogziekten enz. Wij geven intusschen de beschrijving volgens den Engelschen Standaard, waarin wij vinden:

Algemeene eigenschappen.

Haan:

Kop. — Vrij groot.

Kuif. — Groot en vol, genoegzaam naar achter overhangende om den grooten kam duidelijk te doen uitkomen.

Kam. — Zoogenaamde blader-kam, bestaande uit 2 groote buiten-bladen, waartusschen als 't ware een snoer koralen. Het geheel heeft de meeste overeenkomst met een vlinder met uitgespreide vleugels.

Snavel. — Kort en sterk.

Oogen. — Moedig.

Kinlellen. — Niet lang, goed afgerond.
Baard. — Groot, vol en regelmatig gevormd.

Wangen. — Zoo goed als bedekt door den baard.

Borst. — Breed, diep en vol.

Rug. — Breed, vrij lang en recht-loopend.

Vleugels. — Niet te vast tegen 't lijf, niet sleepend.

Staart. — Vol en sierlijk gebogen, met flinke sikkelveeren.

Dijen. — Kort en flink uit elkaar staand.

Beenen. — Niet lang, stevig en goed recht.

Teenen. — Vijf, recht en goed uit elkaar staand. De vijfde teen, die geheel vrij van den vierden moet zijn, een weinig opwaarts gebogen.

Houding en voorkomen. — Fier en levendig.

Hen:

Kop. — Vrij groot.

Kuif. — Groot, vol, rechtopstaand, gelijkmatig op den kop staand, en vooral sierlijk holvormig.

Kam. — Zoogenaamde blader-kam, zeer klein.

Oogen. — Vol en helder.

Kinlellen. — Zeer klein en afgerond.

Baard. — Groot en vol.

Hals. — Vol, vooral niet te lang.

Borst. — Breed, lang en vol.

Rug. — Breed, recht, middel lang.

Vleugels. — Groot, niet sleepend, ook niet te vast tegen het lijf.

Staart. — Niet te groot, recht aan 't lijf.

Dijen. — Kort.

Beenen. — Kort, sterk en zuiver recht.

Teenen. — Vijf, recht en goed gespierd, even als bij den haan.

Houding en voorkomen. — Flink en levendig.

Kleurpunten:

Haan en hen:

Kam, wangen en kinlellen. — Hoog-rood.

Oorlellen. — Wit.

Oogen. — Rood.

Kuif en baard. — Zwart en wit: mag over het geheel lichter van kleur-schakeering zijn dan het overige gevederte. Beide kleuren zoo regelmatig mogelijk verdeeld.

Overig gevederte. — Glanzend zwart met helder wit gevlekt, zoo regelmatig mogelijk.

Beenen. — Wit met blauw of zwart gevlekt.

Waarde der punten.

Op 100 af te trekken voor:

Bij den Haan:

Onvoldoende kuif	14
Idem baard	10
Idem grootte	18
Onevenredige bouw	12
Leelijke kam	16
Onvoldoende kleur (verdeeling)	10
Fouten aan de beenen	10
Onfrisch voorkomen	10

Onverschoonbare fouten.

Mismaaktheid, roode of bruine veëren, anders dan vijf teenen aan de voeten, sporen aan den buitenkant der beenen.

Hen:

Onvoldoende kuif	15
Idem baard	12
Idem grootte	20
Idem kleur (verdeeling)	15
Leelijke beenen	10
Idem kam	8
Onevenredige bouw	10
Onfrisch voorkomen	10

Onverschoonbare fouten.

Roode en gele veëren; anders dan 5 teenen aan de voeten: mismaaktheid: geheel zwart of geheel wit; sporen aan den buitenkant der beenen.

DE „LA FLÈCHE.”

Dit ras mag voorzeker wel in de tweede plaats onder de Fransche rassen genoemd worden, ja, uit een oogpunt van „liefhebbelij,” zouden wij geen oogenblik aarzelen het No. 1 te plaatsen. De flinke, hooge gestalte, de eigenaardige kop en kam, de vrij groote witte oorlellen, gevoegd bij den schitterend zwarten vederdos, doen het onmiddellijk de aandacht trekken. Een toom goede La Flèche's is dan ook een sieraad in iedere collectie; hoewel zij niet zooveel eieren leggen als een Houdan, is de La Flèche hen niettemin eene goede legster, maar vooral zijn deze hoenders als tafelhoenders aan te bevelen, en in het gedeelte van Frankrijk, waar zij bij voorkeur gekweekt worden (Dep. de la Sarte), zijn zij dan ook voor de vetmesting bijzonder in trek. Geïmporteerde La Flèche's eischen bij ons bijzondere zorg; zij gewennen niet gemakkelijk aan de sterke verandering van lucht- en landstreek. Met wat zorg echter zijn zij goed te acclimatiseeren, en eenmaal gewend, zijn zij zelfs vrij sterk en fokken gemakkelijk voort.

Ook in Engeland zijn zij zeer gezien en heeft men voor dat ras den volgenden standaard.

Algemeene eigenschappen.

Haan:

Snavel. — Lang met hoogstaande neusgaten.

Kam. — Bestaande uit twee gelijkmatig ronde horentjes, zonder bij- of zijspranten, den vorm van een V vertoonende; middelgroot en niet lomp.

Kuif. — Een zeer klein kuifje, uit slechts enkele veertjes bestaande, eigenlijk slechts een klein begin van kuif, die niet voltooid is.

Oorlellen. — Niet te groot, glad en effen, rond en zeer fijn.

Kop. — Nog al lang, dun en aan de zijden plat.

Oogen. — Vol en stout.

Wangen. — Glad, zonder spoor van veeren.

Kinlellen. — Lang, neerhangend.

Hals. — Lang en statig; hals-sierveeren niet te veel ontwikkeld.

Rug. — Lang, niet breed, naar den staart taps toeloopend.

Vleugels. — Groot en flink opgedragen.

Borst. — Vol en sterk.

Staart. — Lang, maar naar verhouding niet vol, en eer afhellend gedragen, dan hoog.

Dijen. — Lang.

Beenen. — Idem.

Teenen. — Gelijkmatig en recht.

Voorkomen. — Sterlijk, kloek en vroolijk.

Hen:

Snavel. — Vrij lang met hoog staande neusgaten.

Kam. — Bestaande uit 2 horentjes te zamen een V vormende, zonder verdere bij- of zijspranten, klein en sierlijk.

Kuif. — Begin van zeer klein kuifje, enkel bestaande uit eenige kleine veertjes, die aan begin van kuif doen denken.

Kop. — Klein.

Oogen. — Vol en stout.

Wangen. — Glad, zonder spoor van veeren.

Oorlellen. — Klein, rond en fijn.

Kinlellen. — Klein en rond.

Hals. — Lang en sierlijk.

Rug. — Breed, naar den staart een weinig taps toeloopend.

Lijf. — Eenigszins plomp.

Borst. — Breed.

Vleugels. — Groot, maar goed opgedragen.

Staart. — Klein, rechthoekig gedragen.

Dijen en beenen. — Lang.

Voorkomen. — Kloek en vroolijk.

Kleurpunten:

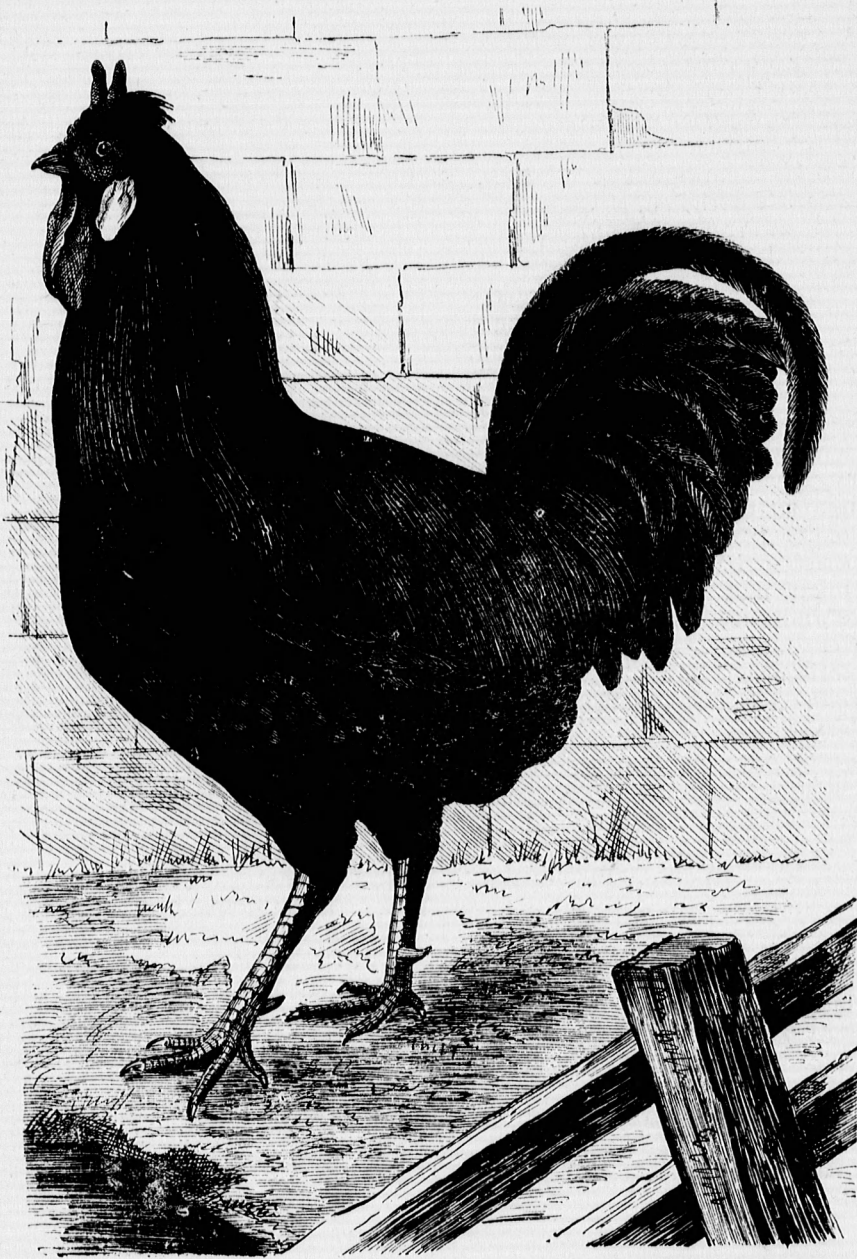
Bij haan en hen:

Wangen. — Rood.

Oorlellen. — Zuiver wit.

Kinlellen en kam. — Rood.

Oogen. — Rood.

La Flèche Haan.

Vederdos. — Zwart met schitterend groenen weerschijn.
 Beenen. — Donker lei-grauw.

Waarde der punten.

Op 100 af te trekken voor:

Bij haan en hen:

Leelijke kam	15
Roest- of andere vlekken in de oorellen	10
Wit in de wangen	10
Onvoldoende grootte	18
Onevenredige bouw	15
Te sterk ontwikkelde kuif	12
War-staart	10
Onfrissche toestand	10

Onverschoonbare fouten.

Mismaaktheid; witte of gekleurde vederen; roode oorellen.

De Crèvecoeur's.

Een der fraaiste hoenderrassen is zeker wel dat der Crèvecoeurs, dat zijn naam ontleent aan het plaatsje Crèvecoeur in Calvados. In hoever het waar is wat sommigen beweren, dat hier gedacht moet worden aan een kruisings-product waarin het Hollandsch Witkuif-hoen betrokken is, zullen wij daarlaten. Zeker is het dat wij hier te doen hebben met een prachtig hoenderras, welks trotsch en statig voorkomen, kloeke bouw en fraaie kuif, die de la Flèche-hoortjes als kam koket doen uitkomen, ieder bekoort. De Engelschen hebben ook dit ras zich aangetrokken, en zich vooral toegelegd op de ontwikkeling van de kuif, waaruit ze ieder spoor van wit hebben weten weg te fokken.

Als leg-hoen behooren zij niet tot de beste, hoewel zij evenmin onder de slechte mogen gerangschikt worden. Het ei is kloek; als tafelhoen is het uitmuntend, daar het vleesch zeer blank en malsch

is. Zij komen voor in drie kleurslagen als zwart, wit en blauw.

De Engelschen geven alleen den standaard aan van zwarte, en wij twijfelen dan ook geen oogenblik, of deze zijn de ware, terwijl de blauwe en witte door kruising met Witkuif of Padua zijn verkregen, eerst de witte en daarna de blauwe. Zij zijn minder week en gevoelig voor temperatuur-wisseling dan de la Flèche; de kuikens van flinke sterke ouders groeien flink en vlug, kortom, 't is een ras dat elke aanbeveling overwaard is.

Algemeene eigenschappen.

Haan.

Kuif. — Groot, achterover neigend, zoodat de kam goed zichtbaar is.

Kop. — Rechtop en statig.

Kam. — Bestaat uit twee gelijkmatige hoortjes een V vormend, zonder bij- of uitwassen, niet te groot en flink tegen de kuif opstaand.

Oogen. — Vol en groot.

Ooren. — Klein, met donzige baardveeren bedekt.

Wangen. — idem.

Kinellen. — Lang.

Snavel. — Sterk en krom gebogen.

Hals. — Lang en sierlijk, goed met sierveeren bezet.

Borst. — Breed, vol en lang.

Rug. — Breed, lang en plat.

Lijf. — Groot en breed.

Bakke- en Kinbaard. — Vol en groot.

Vleugels. — Lang, niet te hoog en te vast tegen 't lijf.

Staart. — Zwaar en met groote, breede sikkelveeren, hoog op gedragen.

Dijen. — Kort en goed met veeren bezet.

Beenen. — Korte schenkels, met vier lange, rechte teenen.

Voorkomen. — Fier en elegant.

Hen:

Kuif. — Groot, bolvormig.

Kop. — Groot.

Kam. — Als bij den haan, doch klein en net.

Oogen. — Vol en groot.

Bakke- en Kinbaard. — Vol en groot.

Hals. — Middellang, goed met sierveêren bezet.

Vleugels. — Lang, niet te hoog op gedragen.

Staart. — Breed en vol.

Dijen. — Zeer sterk.

Crèvecoeur Haan.

Borst. — Lang en vol, vooruitstekend.

Lijf. — Flink groot.

Rug. — Plat en breed.

Beenen. — Kort, met 4 rechte teenen.

Voorkomen. — Levendig en fier.

Kleurpunten.

Haan en Hen:

Kam. — Hoog rood.
 Wangen en lellen. — Rood.
 Oogen. — Hoog rood.
 Beenen. — Zwart of lei-grauw (het laatste te verkiezen).
 Gevederte. — Schitterend groen, zwart, zonder spoor van andere, behoudens een enkel wit veertje in de kuif van oude dieren.

Waarde der punten.

Haan:

(Op 100 af te trekken voor:)

Leelijke kam	20
Gebreken in kam en baard	20
Witte veëren in de kuif	10
Onvoldoende grootte	20
Onevenredige bouw	15
Onfrissche toestand	15

Onverschoonbare fouten.

Mismaaktheid: andere dan zwarte veeren (behoudens enkele witte veertjes in de kuif van oude dieren), gemis van baarden.

Hen:

Leelijke kam	15
Witte veëren in de kuif	14
Gebreken in kuif en baard	22
Onvoldoende grootte	22
Onevenredige bouw	12
Onfrissche toestand	15

Onverschoonbare fouten.

Mismaaktheid: andere dan zwarte veëren (behoudens enkele witte veertjes in de kuif van oude dieren) gemis van baarden.

De blauwe moeten zijn: gelijkmatig blauw zonder stroo-gele veeren, met lei-blauwe beenen, terwijl de witte onberispelijk wit moeten zijn met lichte beenen.

Overigens zijn bij deze kleur-slagen alle bovenomschreven eigenschappen in acht te nemen.

De Kraai-koppen.

Onder dezen, wel wat vreemden naam, is een ras bekend, dat gevaar loopt, spoedig niet meer bekend te zijn.

't Is een echt Hollandsch ras, getuige ook zijn naam van Bredasch hoen, Geldersch hoen. Wel zijn sommigen van meening, dat de kraaikoppen ontstaan zijn uit eene kruising van den la Flêche haan met de gewone land- of boerenkip, maar bewijzen van betrouwbaren aard zijn daarvoor nooit aangebracht, en de meening schijnt alleen haar ontstaan te danken te hebben aan de overeenkomst tusschen den kop van la Flêche en kraaikop.

De eigenaardige been- en vooral voet-bevedering van goede kraaikoppen getuigt daarentegen veel meer van een zelfstandig ras, dat wellicht juist om die bevedering niet in den smaak viel van den practischen boer, en zodoende verwaarloosd werd. In het werk van Fitzinger „Arten und Rassen der Hühner“ zegt deze van de kraaikoppen (door hem Napfkammhuhn genoemd) dat hun vaderland zou zijn het eiland Jago, van waar ze in Spanje kwamen. Maar het blijkt dat de man „er naar raadt“, waar hij laat volgen: Vandaar, Spanje (waar zij nu inheemsch zijn) kwamen zij later naar Engeland en Holland.

We gelooven er tittel noch jota van en twijfelen er aan, of er in Spanje kraaikoppen te vinden zullen zijn. In de laatste jaren is weer meer de aandacht van liefhebbers op dit inderdaad fraaie ras gevallen, vooral in ons land en meer nog in België.

Vroeger, vóór de invoering der Cochins, werd ook in een gedeelte van Duitschland en vooral in de omstreken van Frankfort en Wiesbaden, nog al werk gemaakt van kraaikoppen, die daar met scheepgelegenheid van uit Holland werden aangevoerd.

Algemeene eigenschappen.

Op den eersten aanblik komen de kraaikoppen het meest overeen met la

Flèche's. Zij zijn echter niet zoo groot en zwaar als deze. Vooral aan 4 bijzonderheden, hun speciaal eigen, ontleenen zij hunne eigenaardigheden, als:

- a. den eigenaardigen vorm van den kop en snavel;
- b. totaal gemis van kam;
- c. het zeer geringe spoor van kuif;
- d. de been-bevedering met eigenaardig lange, smalle beenveeren en gierhakken.

Haan:

Snavel. — Donker (bijna zwart) over de niet groote neus-gaten een soort verhevenheid of zadel, al naar welks vorm de benaming is, „schulpneus, brilneus”, of „toornsche kip.

Bij de eerste is de verhevenheid op den snavel met platte randen; bij de tweede zijn die randen sterk omgekruld, terwijl de laatste achter de verhevenheid nog een klein bewijs van kam hebben, in den vorm van 2 vleesachtige puntjes.

Kop. — Vrij groot, sterk, eer breed dan lang, met breedden schedel, waarop eenige borstelachtige haartjes aanspraak trachten te maken op den naam van kuif.

Wangen. — Rood, met haarachtige veertjes.

Oogen. — Rood, met zwarten oogappel.

Oorlellen. — Lang, 't zij rood of wit, al naar men Baldamus of Perre le Roo gelooven wil.

Kinlellen. — Zeer lang en goed afgerond, helder rood.

Hals. — Vrij lang en zwaar, min of meer voorover gedragen, met lange, glanzende sierveeren bezet.

Rug. — Lang en breed, met goed ontwikkelde schouders en zadel.

Borst. — Breed, vol en vooruitstekend.

Vleugels. — Sterk, vrij breed, vast aan 't lijf.

Staart. — Niet van de grootste, met sierlijk rond gedragen sikkelveeren en tamelijk recht-op gedragen.

Schenkels. — Lang en sterk, met veeren bezet die boven het knie-gewricht

met stevige veeren, zoogenaamde gierhakken vormen.

Voorkomen. — Kalm, maar fier.

Bij de hen moeten al de voornoemde kenmerken aanwezig zijn, met de gewone afwijkingen van 't geslacht.

De meest voorkomende kleurschakeeringen zijn: zwart-, blauw- en koekoeksveeren. De witte worden zelden aange troffen.

Onnoodig te zeggen, dat de kleur moet zijn zilverglanzend zwart of blauw, of wit, zonder andere kleuren, en als vroeger bij andere rassen beschreven. Ook de koekoeksveeren moeten zoo zuiver mogelijk afgeteekend zijn als bij de Plymouth Rocks is gezegd.

De Yokohama's.

Dit ras, naar mijne meening door sommigen te onrecht onder de Vechthoenders gerangschikt, behoort in de allereerste plaats mede onder de sierhoenders. Als Vechthoen toch komt den haan de lange staart al zeer weinig te stade, en bovendien zijn ze over 't algemeen eer vreedzaam dan strijdlustig van aard.

Als siervogels behooren zij tot de fraaiste die men zich denken kan. Rank en bevallig van houding en voorkomen, maken vooral goede hanen met hunne prachtige, lange staarten een hoogst aangenamen indruk.

Als nut-hoenders staan ze op een der laagste rangen, ten ware men de goede eigenschappen der hen als broedster en moeder, als zoodanig in aanmerking wil doen komen. Zij legt weinig en zeer kleine eieren, wordt, vooral als zij een paar jaar oud is, telkens na het leggen van van 10 à 15 eieren broedsch, zoodat het geene zeldzaamheid is, eene hen in één jaar 3 broedsels groot te zien brengen.

De naam, die van de Japansche havenstad Yokohama, duidt het vaderland dezer hoenders aan als Japan. Van daar kwamen zij, naar we meenen, voor het eerst in

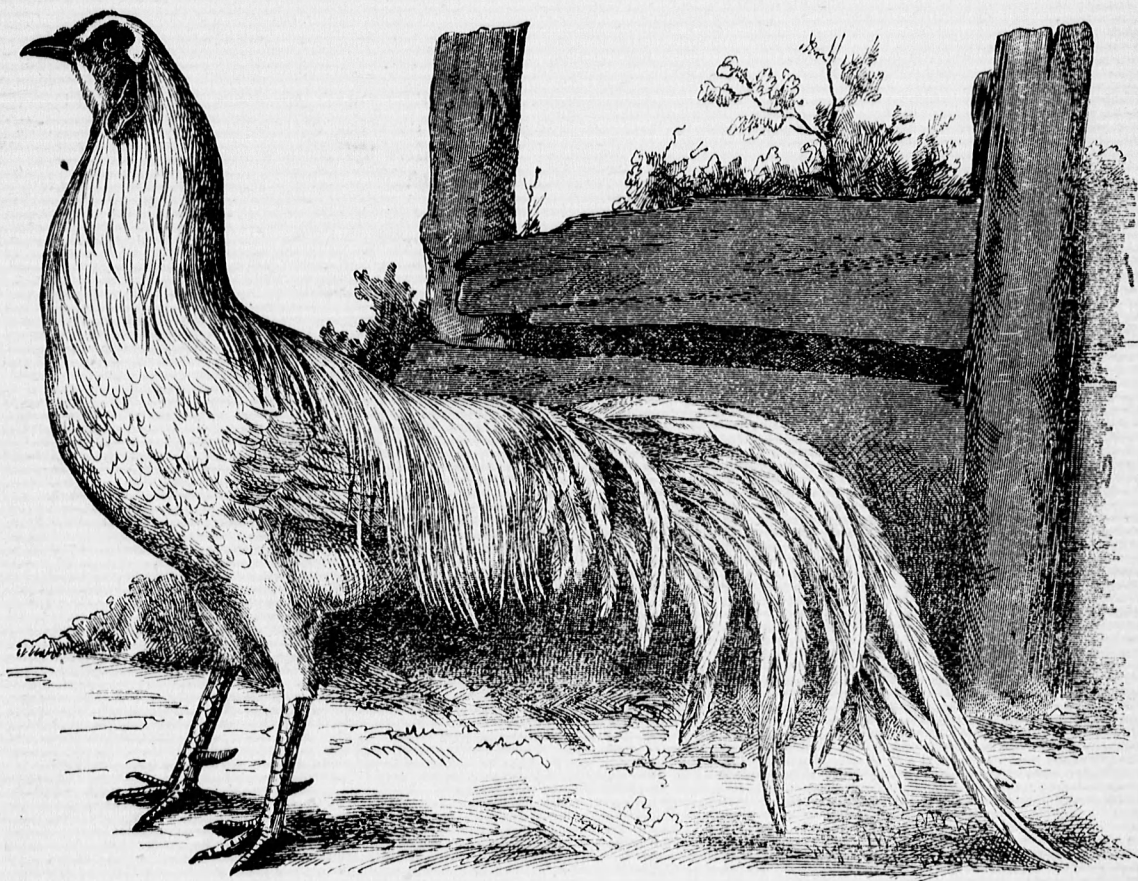
1864 naar Europa, en wel in den Jardin d'Acclimatation te Parijs.

Slechts zeer weinig exemplaren gelukte het in te voeren, zoodat vrij zeker kruising met Phoenix en Maleiers heeft plaats gehad.

In Japan zelf, waar ze „Jitori” genoemd worden, komen zij in velerlei kleur-schakee-

van den aanfok der Yokohama's, wat blijkt uit de vele schoone exemplaren, die wij telkens op tentoonstellingen zien. Wel is waar zien wij daar niet of hoogst zelden de inderdaad schoone gezadelde, zooals een jaar of acht geleden, maar onder de witte komen zeer vele prachtige dieren voor.

De Engelschen schijnen er weinig mee

Yokohama Haan.

ringen voor, terwijl wij in hoofdzaak geen andere kennen dan de Witte en z. g. Gezadelde, hoewel wij ons herinneren, eenige jaren geleden een blauwen haan gezien te hebben.

In Frankrijk, België, Duitschland en ons land wordt nog al werk gemaakt

op te hebben, althans Yokohama's zijn op de Engelsche tentoonstellingen als „witte raven”.

Wij willen trachten ze te beschrijven, zooals zij naar onze meening moeten zijn, om inderdaad aanspraak te kunnen maken op de naam van fraai..

Algemeen voorkomen:

Hoofdvereischten zijn: een gestrekt lijf, slanke hals, breede kop, kleine kam, in den vorm van een wrongel. Wat dezen laatsten betreft, moeten wij de opmerking maken dat, zeer zeker ten gevolge van kruising met Phoenix, die z. g. wrongelkam tegenwoordig meestal „gemaakt” wordt. Zeer vele kuikens toch hebben een wel niet grooten, maar toch vrij ontwikkelden, enkelen kam, die door geoffende operateurs wordt gesneden en besneden, in den vorm van een „wringel.”

Voorts moeten zij vrij hoog op de beenen staan: deze moeten glad zijn en geel, terwijl vooral bij den haan de meerdere lengte der sikkelveeren de meerdere waarde aanbrengt, en ook de staart van de hen sterker ontwikkeld is dan bij andere rassen. Sierlijk van houding, en bevallig in al zijne bewegingen, is het Yokohamahoen eene eigenaardige verschijning.

Jammer maar, dat de aanfok moeilijk is, zoowel om het feit dat de kuikens moeilijk zijn groot te brengen, als om de knoeierij, die met het mes meestal aan de kammen moet plaats hebben.

Bijzondere eigenschappen.

Haan:

Kop. — Lang en breed.

Snavel. — Middellang, sterk, een weinig gebogen, bij jonge dieren hoog-geel, (bij oude exemplaren komt nog al eens een bruinachtige snavel voor).

Kam. — In den vorm van een wrongel, niet groot.

Wangen: — Rood en glad.

Oogen. — Groot en levendig.

Oorlellen. — Rood, niet te groot.

Kinlellen. — Weinig of niet.

Hals. — Lang, slank, in gewonen gang rechtop en sierlijk gebogen; bij snelle beweging rechthout gestrekt.

Lijf. — Gestrekt en slank, eenigszins hoog in de schouders.

Rug. — Middellang, naar den staart eenigszins taps en afhellend.

Vleugels. — Middelmattig lang, goed tegen het lijf gedragen en onder de sierveeren gedeeltelijk verborgen.

Borst. — Vol en min of meer vooruit gedragen.

Beenen. — Hoog, met lange, sterke schenkels, glad en geel.

Staart. — Fraai gevormd, met zeer lange sikkelveeren, die in sierlijke bocht worden gedragen.

Ook hier wordt nog al eens een middelje ter hand genomen, om een goede richting aan den staart te geven, n.l. het bevestigen van lood aan de pennen.

In goeden natuurlijken staat, moeten vorm en dracht van den staart eenigszins gelijken op die van den fazant; de sikkelveeren moeten bestaan uit fijne, dunne schachten, ongeveer 80 à 90 centimeters lang zijn; de korte staartveeren moeten goed rechthout gedragen worden, waarover de sikkelveeren in sierlijke bocht welven en den grond raken.

Hen.

Deze komt, wat lichaamsbouw en houding betreft, geheel overeen met den haan; de staart, die zeer lang en vol moet zijn, doet ook denken aan de fazant en moet recht gedragen worden, met eenigszins neergebogen uiteinden.

Als boven gezegd, komen voor de zoogenaamd *gezadelde*, en de *witte* Jokohama's.

De eerste, wier grondkleur wit is, onderscheiden zich als volgt:

bij den haan moet de rug, met de schouders en vleugel-dekveeren, frisch bruinrood zijn; dit vormt dus midden op het lijf als het ware een zadel, al het overige gevederte moet wit zijn.

Intusschen komt veel voor een bruin of geel onderlijf, zich soms tot aan de borst uitstrekkend; dit is *meer* dan gezadeld en behoort zoo niet te zijn, hoewel daarop bij de beoordeeling niet zoo scherp wordt gelet als op houding, bouw en vooral fraaien staart.

Bij de *hen* moeten kop, hals, vleugels en staart wit zijn, terwijl verder het ge-

vederte van af de borst met onderlijf en rug een bleek-roode of chamois-tint heeft, met witte uiteinden.

Onnoodig te zeggen, dat de witten onberispelijk wit moeten zijn, zonder spoor van gekleurde vederen.

Over de enkele blauwe en ook zwarte, waarvan wij wel eens hoorden, zullen wij niet uitweiden, maar liever afwachten hoe men die verder door kruising met Phoenix en Sumatra-hoen zal maken.

De Scotch Greys.

In Deutschland worden zij vrij algemeen „graue Schotten” genoemd: de wetenschappelijke naam is „Gallus dom. Scotius undulatus.”

Van waar zij komen is eene vraag, waarop hun naam het antwoord geeft. Schotland is hun „sweet home”, en tengevolge van die afstamming uit het ruwe hoogland is het ras sterk en tegen alle weersgesteldheid gehard. Zij kunnen gevoelig het Schotsche landhoen (tot een hoogen graad van raszuiverheid gebracht) genoemd worden.

De vraag of zij door kruising uit de Dorking's dan wel deze uit de Scotch Greys getrokken zijn, heeft vroeger pennen en hoofden in beweging gebracht maar heeft zoo weinig te beteekenen, dat wij ons daar maar niet in zullen verdiepen. Genoeg zij het te weten, dat het een hoenderras is dat zeer zuiver gefokt wordt en om zijne verschillende goede eigenschappen zoowel als nut en luxe hoen zeer aan te bevelen is.

Algemeen voorkomen:

Een der eerste eischen is, dat zij twee flinke, sterke, hooge beenen onder 't lijf hebben, en hooger dan de Dorking's zijn. De bovenschenkels zijn kort, de onderbeenen lang, beiden intusschen, zwaar en sterk, geven aan het dier eene

hooge gestalte en tengevolge daarvan een eenigszins zwaren gang.

De teenen zijn lang en staan wijd gespreid, bij de hennen vindt men dikwijls tamelijk ontwikkelde sporen.

De beenen hebben eene bleeke kleur, zijn glad, zonder eenig spoor van bevedering; de bovenschenkels steken als 't ware in eene sierlijk afgeronde broek.

Het lijf is gestrekt, maar niettemin goed afgerond; betrekkelijk is het geraamte niet zwaar, maar de vleeschvorming des te grooter en het volle achterdeel, en de breed gebouwde borst zijn als 't ware geschapen tot eene overvloedige vleesch-productie, en daar zij goede, gulzige eters zijn, zijn zij bij uitstek geschikt om kolossale tafelvogels te produceren; hun vleesch is daarbij fijn en saprijk, en het is de vraag, of zij hierin zelfs de Dorking's niet de baas zijn. Kop. — Sterk gebouwd, lang en smal. Snavel. — Lang, dik met weinig bocht, licht hoornkleurig.

Kam. — Enkel, dun, bij den haan met vrij stevige basis, zoodat hij goed recht blijft staan; bij de hen hangt het bovengedeelte een weinig over, terwijl hij bij beiden regelmatig, doch niet diep getand is.

Kinlellen. — Aan de keel vrij breed, niet zeer groot, frisch rood en fijn.

Wangen en ooren. — Rood, groot en glad, zonder spoor van wit er in, de ooren zijn groot en lang.

Oogen. — Groot en helder met donkeren appel.

Schedel. — Smal en afgerond.

Hals. — Vrij lang, bij de hennen recht, bij den haan met korte, sierlijke buiging.

Borst. — Vol en breed, goed afgerond, niet te veel vooruitgedragen, het borstbeen is sterk gevormd, niet vooruitstekend, zoodat kromgroeien zelden of nooit voorkomt.

Onderlijf. — Lang, met de beenen nog al naar achteren en in het ooglopend ter zijde, waardoor zij een eenigszins loggen gang hebben.

Schouders. — Sterk ontwikkeld, nog al in 't ooglopend, zonder echter een hoekigen vorm te veroorzaken. Met de sterke

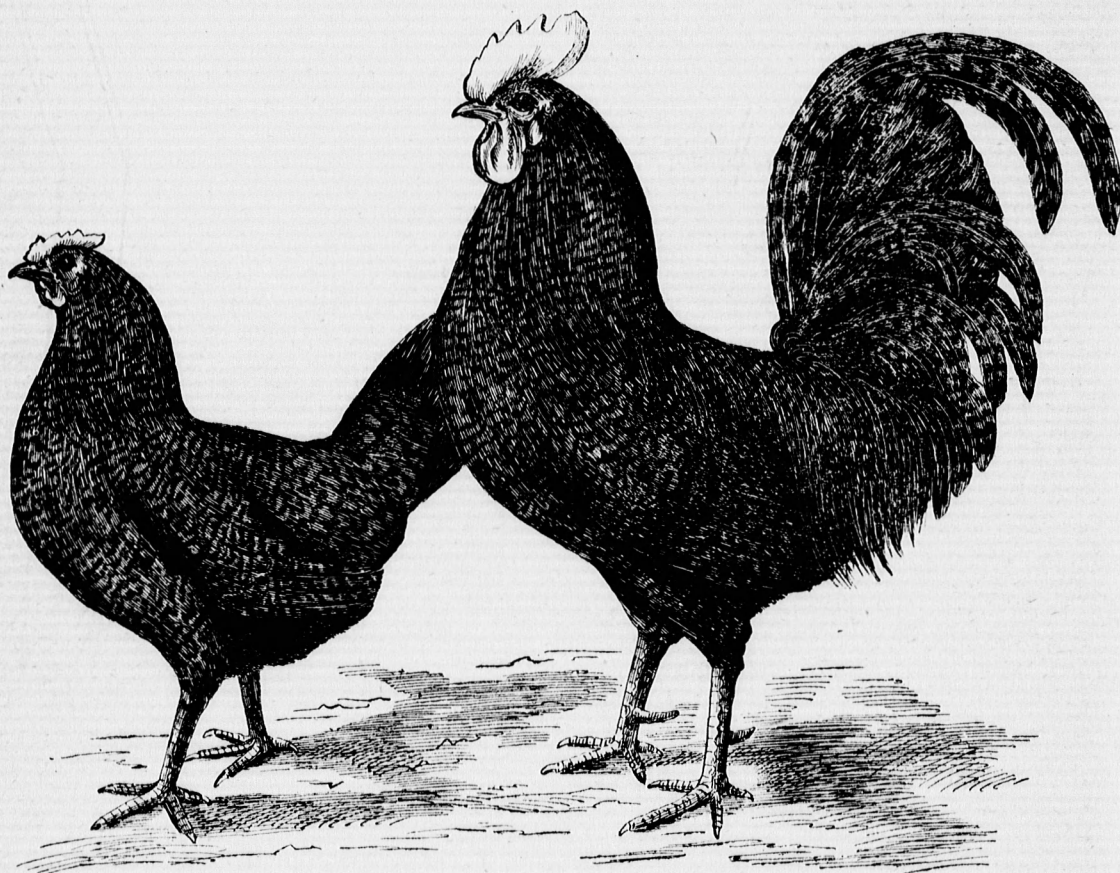
Vleugels, die zeer ontwikkeld zijn, vormen zij een geheel, dat getuigt van kracht en forsheid.

Niettegenstaande de goed ontwik-

De vleugels moeten vast tegen 't lijf gedragen worden en loopen in hunne volle breedte tot aan den staart.

Rug. — Lang, niet te breed en flauw afgerond.

Staart. — Vol, vrij rechtop gedragen, vooral bij den haan, zonder echter naar den kop over te neigen. De

Scotch Grey, haan en hen.

kelde, sterk gebouwde vleugels, kunnen de Scotch Greys zoo goed als niet vliegen, het geheele lijf is daarvoor te zwaar, zoodat zij in eene lage omrastering kunnen gehouden worden. Alleen de jonge dieren, wier vleugels reeds volwassen zijn, vliegen vrij goed.

staartveeren zijn lang en sterk, staan vrij ruim en evenwijdig van elkaar, en geven daardoor aan den staart eene in 't oog loopende breedte; de sikkelveeren van den haan zijn niet zoo lang als bij de meeste andere rassen, maar niettemin in bevalligen bocht.

Kleurpunten.

Het gevederde moet gelijkmatig „Koekoeksveer” zijn. De grondkleur donker, met lichter, regelmatig gevormde ringen om het geheele lijf, dus ook aan het onderlijf doorlopende. Bij geen ander ras van dezelfde kleur komt die ring-vorming zoo sprekend voor, vrij zeker een gevolg daarvan, dat die ringen niet grauw-zwart, maar blauw-zwart zijn: deze schakering moet over het geheele lijf doorloopen van af den kop tot aan het uiteinde van den staart, zoodat deze niet enkel grauw of grijs mag zijn. Even als bij de meeste andere Koekoeksveeren-rassen vindt men ook bij de Scotch Grey's meer fraai geteekende hennen dan hanen. Veelal vindt men bij de laatsten een geel-of bruinachtige tint in de veeren: ze zijn doorgaans lichter van grondkleur dan de hennen, hoewel donkere hanen daarom nog geen zeldzaamheid zijn. Bij de keuze van een fokhaan dient vooral gelet te worden op zuiver Koekoeksveer zonder gele of bruine tint, en zal met een lichten, goed geteekenden haan bij zoo donker mogelijke hennen de uitkomst zijn, dat men goede afstammelingen krijgt. Als leghoen zijn zij zeer aan te bevelen, is het al niet om het groot aantal, wat beneden het cijfer der uitstekende legsters blijft, dan toch zeker om de grootte der eieren, wier gewicht gemiddeld 64 à 68 gram is. In het 3e levensjaar echter vermindert de leg sterk en ontstaat eene neiging tot vleesch- en vetvorming, zoodat zij dan spoedig en gemakkelijk tot een aanmerkelijk gewicht kan gevoerd worden.

De kuikens groeien doorgaans snel en vooral in vleesch, zoodat zij op den leeftijd van 2 à 3 maanden een lang niet te versmaden tafelhoen kunnen zijn.

Zij zijn minder dan eenig ander ras vatbaar voor ziekten, en om al die redenen zeer zeker meer aandacht waard dan er hier tot nog toe aan geschonken is.

Voor eene kruising ter verbetering van het gewone boerenhoen zijn zij zeer aan

te bevelen, terwijl bovendien eene kruising met Italiaansche en Spaansche kippen zeer zeker aan te raden is.

De Dominique's.

(*Gallus dom. Americanus undulatus*).

Deze zijn een Noord-Amerikaansch hoenderslag en voeren dus een naam, door dezen of genen fantast er aan gegeven.

Waarschijnlijk zijn zij ontstaan uit eene kruising met Scotch Greys of Dorkings, met een geringe dosis Cochin-bloed.

In voorkomen en kleur komen zij met de Scotch Greys overeen; van deze onderscheiden zij zich in hoofdzaak door hun roze-kam en gele beenen en van de Dorkings door het ontbreken van den vijfden teen.

Vroeger waren deze hoenders meer in trek dan tegenwoordig; zij zijn door de Leghorns, Plymouth Rock's en andere tegenwoordig meer gewilde rassen, tamelijk op den achtergrond geraakt. Waarom? Zie hier eene vraag, die wij niet durven beantwoorden. Zeker toch is het, dat wat sierlijkheid en goede eigenschappen betreft, de Dominique's boven de Scotch Greys de voorkeur verdienen, misschien alleen met uitzondering van hunne mindere waarde als tafelvogels.

Algemeen voorkomen:

Gedrongen, vierkant, Dorking-achtig lijf, stout, levendig.

Haan:

Kop: — Klein en plat.

Snavel: — Middel-groot, helder geel.

Wangen: — Glad, zonder veertjes, fijn, en helder rood.

Oorlellen: — Middel-groot, eenigszins neerhangend, hoog-rood.

Kinlellen: — Middel-lang, sierlijk afgerond.

Oogen. — Levendig, rood.

Kam. — Sierlijk roze, evenals bij de Hamburgers voor aan den kop breed en taps uitlopend in een opwippende punt: fijn getand bovenop.

Hals. — Middel-lang, forsch gebouwd, goed bezet met lange, over de schouders neerhangende sierveêren.

Lijf. — Stevig gebouwd met breeden rug. Zadelveêren. — Vol en lang.

Borst. — Rond, sterk, flink voorwaarts gedragen.

Achterdeel. — Breed, Cochín-achtig.

Staart. — Goed ontwikkeld, breed, met fraaie, lange sikkelveêren, flink opgedragen (zonder eekhoorn-houding).

Vleugels. — Krachtig, vast tegen het lijf gedragen.

Beenen. — Sterke dijen, met slanke schenkels, glad, kaal, geel, met flinke sporen en vier dunne, lange, van scherpe nagels voorziene teenen.

Hen:

In alle deelen, behoudens geslachtskenmerken en mindere grootte, als de haan.

Kleur. — Koekoeksveer, als bij de Plymouth Rock's beschreven.

Hoofdvereischte zijn. — Fraai, vol figuur, nette, regelmatig bewerkte kam, gele beenen en snavel, gelijkmatige koekoeksveer.

Hoofdgebreken. — Enkele kam, vleeschkleurige beenen en snavel, slechte kleur, als bruine of gele veêren en tint.

De Sultans.

(*Serail hoenders*).

Met dit Sier-ras wenschen wij de eerste afdeeling van den Standaard voor Hoenders te besluiten. Wij weten wel dat nog tal van andere rassen zouden kunnen genoemd en beschreven worden, maar van den beginne af hadden we ons ten taak gesteld niet alles te behandelen,

maar zoo na mogelijk alleen die rassen en variëteiten die op onze en de Belgische tentoonstellingen het meest voorkomen.

Eene tweede afdeeling zullen wij aanvangen met de meest voorkomende vechthoenders (grootte en kleine) en de verschillende Bantamsoorten.

De Sultan's, ook Serail- en Turksche hoenders genoemd, zijn in den volsten zin des woords Sierhoenders.

We zullen ons niet verdiepen in de vraag of inderdaad de Sultan's van Turksche dan wel Russische origine zijn en evenmin ons aflaten met enkele meer of mindere toevallige kleurschakeringen waarmee wel eens getracht is ophef te maken, maar ons bepalen tot de bekende witte variëteit die voor eenige jaren door enkele liefhebbers zoo prachtig werden geëxposeerd dat wij niet kunnen begrijpen ze tegenwoordig zoo weinig meer te zien. Onder de Kuif-hoenders toch nemen ze eene zoo niet de eerste plaats in.

Algemeen voorkomen:

Niet groot, gedrongen, sierlijk gebouwd met flink voorkomende borst, middel-lange en recht opgedragen hals, volle, bolvormige kuif, zware kin- en bakkebaarden, sterk bevederde, korte beenen, voeten met vijf teenen. In het algemeen zijn ze iets kleiner dan Padua's en evenals deze in hun geheele voorkomen sierlijk en bevallig, kalm van temperament (hoewel de hanen nog al druk kunnen zijn), mak en vertrouwelijk.

Haan:

Kop. — Kort en hoog gewelfd, met volle, gelijkvormige achterover neigende, rond den kop neerhangende kuif.

Baard. — Zoo kin- als bakkebaarden zeer vol zoodat wangen, oorlellen en keellellen daar geheel onzichtbaar door zijn.

Kam. — Deze bestaat uit slechts twee puntjes aan den snavelwortel zonder meer.

Keellellen. — Zeer klein (ongeveer 15 mM. lang en 10 breed.

Snavel. — Kort, met weinig bocht.

Oogen. — Groot, levendig, geelbruin.

Hals. — Middelmattig, rechtop gedragen.

Sierlijk gebogen en met lange sierveeren vol bezet.

Romp. — Gedrongen, met vrij breeden rug.

Borst. — Rond, diep en flink voorkomend.

Vleugels. — Lang, met de punten naar beneden gedragen.

Zadel-Sierveeren. — Lang en vol.

Staart. — Vol, lang en flink hoog gedragen, met veel kleine en groote sikkelveeren.

Beenen. — Middellang, sterk bevederd, waardoor ze korter schijnen dan ze zijn, met flinke, neerhangende gierhakken, vijf teenen, waarvan op de middelste de beenbevedering uitloopt.

De Hen. — Is kleiner en sierlijker dan de haan, het verschil (behalve de gewone geslachtskenmerken als sporen, sier- en sikkelveeren) bestaat voornamelijk in de kuif, de kam en de keellellen. De kuif van de hen toch bestaat niet uit lange smalle achterover neigende en langs den kop hangende veeren, maar vormt een korten, goed gevulden, compacten bol; van kam zoo goed als niets te bespeuren en van de keellellen slechts de plaats aangeduid waar ze konden zijn.

Kleur. — Als bovengezegd willen we

niet ons afgeven met deze of gene meer of minder toevallige kleurslagen die al eens gezien zijn (b. v. de blauwe, die volstrekt niet constant zijn) maar alleen spreken over de witte, en dan is het woord voldoende om te doen begrijpen dat alles, overal onberispelijk wit moet zijn, met een schitterenden zilverglaans; lichtvleeschkleurige beenen en snavel. Om ze inderdaad fraai te houden, dient men er goed ingerichte hokken en rennen voor te houden; ze tegen de zon vooral te beschutten omdat, als bij alle andere witte rassen, vooral de haan door de inwerking der zonnestralen geel wordt.

Waarde der punten
op 100 af te trekken voor:
(Bij haan en hen.)

Te veel kam 20.

Te weinig kuif 15.

Onvoldoende beenbevedering 15.

Niet voldoende ontwikkelde baard 10.

Te groote kinlellen 10.

Onevenredige voorkomen 10.

Niet voldoende ontwikkelde staart 10
(vooral bij den haan.)

Onfrissche toestand 10.

Onverschoonbare fouten:

Kromme rug of andere mismaaktheid; gemis van baard; gemis aan beenbevedering; lange keellellen, sterk ontwikkelde kam.

O
K

F

I
2
I

4
8

